

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΓΑΑΠ/01/2019

Έλεγχος Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής
Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
(απορρέοντα θέματα από τον έλεγχο των Οικονομικών
Καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το 2017)

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ:

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

31 Οκτωβρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη	1
A. Εισαγωγή	3
B. Σκοπός του ελέγχου, μεθοδολογία και ομάδα ελέγχου	7
1. Σκοπός του ελέγχου.....	7
2. Μεθοδολογία.....	7
3. Ομάδα ελέγχου.....	8
Γ. Θεσμικό πλαίσιο	9
Δ. Ευρήματα	10
1. Γενικά θέματα	10
1.1 Διαδικασία διεκπεραίωσης πληρωμών.....	10
1.2 Διπλή αναγνώριση εργατικού κόστους και κόστους καυσίμων στις οικονομικές καταστάσεις.....	11
1.3 Καταγραφή στοιχείων Πάγιου Ενεργητικού του Κράτους και διαδικασία παραλαβής, καταχώρισης και έκδοσης αποθεμάτων.	12
2. Διοίκηση	14
2.1 Μέτρα Στήριξης Γεωργοκτηνοτροφικών Προϊόντων.....	14
2.2 Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα.....	15
2.3 Έσοδα - Δημοπράτηση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.....	15
3. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	17
3.1 Αναπτυξιακές δαπάνες.....	17
3.1.1 Κυβερνητική συνεισφορά προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων.....	17
3.1.2 Καταβολή πιστώσεων προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Κοκκινοχωρίων για την κάλυψη του κόστους απαλλοτρίωσης τεμαχίων που επηρεάζονται από την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στην Άχνα.....	25
3.1.3 Αξιοποίηση Επεξεργασμένων Λυμάτων Πόλεων - Προμήθεια σωλήνων από ελατό χυτοσίδηρο για τη σύνδεση του αντλιοστασίου και το αρδευτικό δίκτυο της περιοχής Βαθιάς Γωνιάς.....	26
3.1.4 Τήρηση μητρώου συμβολαίων.....	27
3.2 Λειτουργικές δαπάνες.....	28
3.2.1 Αγορά ύδατος.....	28
3.2.2 Συντήρηση βιολογικών συστημάτων.....	29
3.2.3 Φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα.....	31
3.3 Εισπράξεις.....	32
3.4 Χορηγία Υπουργείου Εσωτερικών προς Κοινοτικά Συμβούλια για εξόφληση των οφειλών τους προς το ΤΑΥ.....	32
3.5 Συμφιλίωση μηχανογραφικού ΣΤΝ με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου.....	34
4. Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	35
4.1 Δικαιώματα διατρήσεων.....	35

5.	Τμήμα Μετεωρολογίας.....	36
5.1	Διασφάλιση ορθότητας αξίας του εσόδου «Παροχή Υπηρεσιών».....	36
6.	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	37
6.1	Ερευνητικά προγράμματα υπό τον συντονισμό του ΙΓΕ.....	37
7.	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών.....	37
7.1	Αγορά αλιευτικού εξοπλισμού.....	37
8.	Τμήμα Περιβάλλοντος.....	38
8.1	Παροχή υπηρεσιών συμβούλου για διαμόρφωση και προγραμματισμό Προγράμματος Δράσης για περιοχές Natura 2000 (Διαγωνισμός αρ. ΤΠ 8/2016).....	38

Σύνοψη.

Στο πλαίσιο διενέργειας του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2017, δυνάμει του άρθρου 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20/(Ι)2014), επιλέγησαν για έλεγχο, από την Υπηρεσία μας, με βάση συγκεκριμένη μεθοδολογία, αριθμοί αναφοράς από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου που, μεταξύ άλλων, αφορούσαν στη Διοίκηση και τα Τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ). Συναφώς αναφέρεται ότι, τα ευρήματα που προέκυψαν από τον οικονομικό έλεγχο του Τμήματος Δασών, καταγράφηκαν στην Ειδική Έκθεση αρ. ΤΔ/1/2019 με τίτλο «Έλεγχος Τμήματος Δασών», η οποία δημοσιεύθηκε στις 5.6.2019, καθώς επίσης τα ευρήματα αναφορικά με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες θα συμπεριληφθούν σε Ειδική Έκθεση που αναμένεται να δημοσιευθεί σύντομα.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω:

- Μεταφορά πιστώσεων ύψους €4,4 εκ. από τον Προϋπολογισμό της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ για το 2016, στο 2017, μέσω λογαριασμού καταθέσεων, συναλλαγή η οποία αντίκειται στην τότε ισχύουσα νομοθεσία και πληρωμή αντίστοιχου ποσού κατά το 2017 στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για την καταβολή αποζημιώσεων, η οποία δεν ήταν σύννομη, αφού, κατά τη χρονική στιγμή που διενεργήθηκαν οι πληρωμές, δεν υπήρχαν οι απαιτούμενες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του 2017, ούτε και είχε δοθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετική έγκριση για το είδος της δαπάνης αυτής.
- Αδυναμία επιβεβαίωσης της ορθότητας και νομιμότητας πληρωμών ύψους €9.290.209 που διενήργησε το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ως κυβερνητική συνεισφορά προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, καθότι στο Τμήμα δεν τηρούνταν επαρκή στοιχεία που να τεκμηριώνουν την εκτελεσθείσα εργασία. Σε πολλές από τις περιπτώσεις αυτές δεν είχε οριστικοποιηθεί ο καθορισμός της κυβερνητικής συνεισφοράς, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σημαντικές αβεβαιότητες, σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν στα Συμβούλια Αποχετεύσεων.
- Διαφωνία μεταξύ του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και Αναδόχων Μονάδων Αφαλάτωσης Νερού, ως προς τους υπολογισμούς των τιμολογήσεων, η οποία οφείλεται κυρίως στη διαφορετική ερμηνεία όρων των συμβάσεων από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη. Οι διαφορές των δύο μερών παραμένουν σε εκκρεμότητα και αναμένεται να επιλυθούν μέσω διαιτησίας.
- Ποσό ύψους €18,7 εκ., το οποίο πιστώθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών σε λογαριασμούς καταθέσεων του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, με ημερομηνία αξίας την 31.12.2017, ως χορηγία προς τα Κοινοτικά Συμβούλια για εξόφληση των οφειλών τους προς το ΤΑΥ, δεν λογίστηκε στα κατάλληλα άρθρα εσόδων κατά το 2017, αλλά παρέμεινε στους λογαριασμούς καταθέσεων στις 31.12.2017. Το πιο πάνω είχε ως αποτέλεσμα τα έσοδα του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και κατ' επέκταση τα έσοδα στις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2017, να παρουσιάζονται εσφαλμένα μειωμένα κατά €18,7 εκ.
- Μη διενέργεια συμφιλιώσεων όλων των εισπράξεων που παρουσιάζονται στο Σύστημα Τιμολόγησης Νερού του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, με κίνδυνο τη μη διασφάλιση της πληρότητας και

ορθότητας των εισπράξεων αυτών, οι οποίες, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, ξεπερνούν τα €70 εκ.

- Γεώτρηση που ανορύχθηκε από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης παρέμενε ανενεργή για περίοδο επτά ετών, γεγονός που προκαλεί ερωτηματικά ως προς την πραγματική ανάγκη ανόρυξής της.
- Στα λογιστήρια της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ και του Τμήματος Μετεωρολογίας δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία για τεκμηρίωση της ορθότητας συγκεκριμένων εισπράξεων.
- Αδυναμία στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, σχετικά με τα ερευνητικά προγράμματα που συντονίζει, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος απώλειας εσόδων ύψους €45.602.
- Στο Τμήμα Περιβάλλοντος, ουσιώδεις όροι σύμβασης τροποποιήθηκαν κατά την εκτέλεσή της, όπως πληρωμή προκαταβολής χωρίς την παραλαβή εγγύησης προκαταβολής και πληρωμή έναντι της 1^{ης} προκαταρκτικής ενδιάμεσης έκθεσης, χωρίς αυτό να προβλέπεται, καθώς και λήξη της εγγύησης πιστής εκτέλεσης πριν την οριστική παραλαβή.
- Αδυναμίες στη διαδικασία διεκπεραίωσης πληρωμών.
- Αδυναμίες και ελλείψεις στη διαδικασία καταγραφής στοιχείων πάγιου ενεργητικού και παραλαβής, καταχώρισης και έκδοσης αποθεμάτων.

Εν κατακλείδι, επισημάνθηκε ότι ο κατά περίπτωση ελέγχων λειτουργός, στη βάση των αρμοδιοτήτων και ευθυνών που του αποδίδονται δυνάμει του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), οφείλει να προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για εφαρμογή και λειτουργία συστήματος εσωτερικού ελέγχου για τις δραστηριότητες που είναι υπό την ευθύνη του, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014).

Τα πορίσματα των ελέγχων, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολές μας στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ κα στους Διευθυντές των Τμημάτων του, ανάλογα με την περίπτωση, για σχόλια και απόψεις, καθώς και για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

A. Εισαγωγή.

Το Υπουργείο ΓΑΑΠ αποτελείται από τη Διοίκηση και 10 άλλα Τμήματα και Υπηρεσίες όπως παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Τμήμα Γεωργίας
- Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
- Τμήμα Δασών
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης
- Τμήμα Μετεωρολογίας
- Υπηρεσία Μεταλλείων
- Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
- Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών και
- Τμήμα Περιβάλλοντος

Όπως αναφέρεται στο Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου ΓΑΑΠ, που αφορά στα έτη 2016 μέχρι 2018, αποστολή του είναι η προώθηση της πράσινης οικονομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης της γεωργίας και αλιείας και της αποτελεσματικής χρήσης των φυσικών πόρων, μέσω προγραμμάτων και έργων υψηλής προστιθέμενης αξίας, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και τον φυσικό πλούτο της Κύπρου.

Επίσης, όραμά του είναι μια πιο πράσινη, γαλάζια και ενεργειακά αποδοτική οικονομία, καθώς και μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη γεωργία και αλιεία, συμβάλλοντας στην τόνωση της οικονομίας με τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και την ανάπτυξη των αγροτικών και παράκτιων περιοχών, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιότητα ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος.

Επίσης, σύμφωνα με το υπό αναφορά Σχέδιο, οι στρατηγικές επιδιώξεις του Υπουργείου ΓΑΑΠ για τα έτη 2016 μέχρι 2018, ήταν οι ακόλουθες:

- Μεταρρύθμιση της γεωργικής οικονομίας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της.
- Προώθηση της πράσινης και της γαλάζιας ανάπτυξης, συμβάλλοντας στην αναδιάρθρωση της οικονομίας.
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων.
- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και πρόληψη των κινδύνων.
- Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε σχέση με την ασφάλεια των τροφίμων και τη δημόσια υγεία.
- Ενίσχυση των διεθνών και περιφερειακών συνεργασιών για αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και βελτίωση της αποδοτικότητας των Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο, οι στόχοι της Διοίκησης κάθε Τμήματος/Υπηρεσίας του Υπουργείου ΓΑΑΠ για την ίδια περίοδο ήταν οι εξής:

(i) Διοίκηση.

- Χάραξη πολιτικής και συντονισμός των Τμημάτων του Υπουργείου στους τομείς της γεωργίας, αγροτικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση διεθνούς και περιφερειακής συνεργασίας.
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και βελτίωση της αποδοτικότητας του Υπουργείου.

(ii) Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ).

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής γεωργίας.
- Διασφάλιση της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων στον αγροτικό τομέα και προώθηση της κλιματικά έξυπνης γεωργίας.
- Αναβάθμιση της ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων και ζωοτροφών, καθώς και μείωση της απώλειας και σπατάλης τροφίμων.

(iii) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ).

- Διασφάλιση της παροχής στον καταναλωτή ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων ζωικής προέλευσης.
- Εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών εκτροφής των ζώων, σχετικά με την υγεία και την ευημερία των ζώων.

(iv) Τμήμα Δασών (ΤΔ).

- Αποτελεσματική προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και άλλους παράγοντες.
- Αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων υπηρεσιών των οικοσυστημάτων.
- Ενίσχυση της δασικής αναψυχής και των άλλων κοινωνικοοικονομικών λειτουργιών.
- Βελτίωση του πλαισίου πολιτικής, της παραγωγικότητας και της εκπαίδευσης.

(v) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ).

- Διασφάλιση της πληρέστερης δυνατής κάλυψης των αναγκών σε νερό για όλες τις χρήσεις.
- Προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτινων πόρων.
- Διασφάλιση της ποιότητας και προστασίας των υδάτινων πόρων και υδάτινου περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από το Τμήμα, με έμφαση την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

(vi) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ).

- Ανάπτυξη της γεωλογικής γνώσης.
- Ανάπτυξη της γνώσης για τους υπόγειους υδατικούς πόρους και συμβολή στην αξιοποίηση, παρακολούθηση και προστασία τους.

- Ανάπτυξη της γνώσης για τους ορυκτούς πόρους και αποκατάσταση του περιβάλλοντος στους χώρους εξόρυξής τους.
- Ενίσχυση της ασφάλειας του πολίτη και του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος από του γεωκινδύνους.

(vii) Τμήμα Μετεωρολογίας (ΤΜ).

- Παροχή πιστοποιημένων και εναρμονισμένων μετεωρολογικών και κλιματολογικών υπηρεσιών.

(viii) Υπηρεσία Μεταλλείων (ΥΜ).

- Διασφάλιση της αειφόρου διαχείρισης των ορυκτών κοιτασμάτων.

(ix) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (ΙΓΕ).

- Έξυπνη ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής και συμβολή στην έξυπνη κλιματικά προσαρμοσμένη γεωργία, αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων και προστασία του περιβάλλοντος.

(x) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ).

- Αειφόρος διαχείριση της αλιείας.
- Αειφόρος ανάπτυξη και προώθηση της υδατοκαλλιέργειας στα πλαίσια της στρατηγικής για τη γαλάζια ανάπτυξη και της κοινής αλιευτικής πολιτικής.
- Προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Βελτίωση παράκτιων περιοχών με τοπική συμμετοχή.

(xi) Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ).

- Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Προστασία του περιβάλλοντος.
- Αποδοτική χρήση πόρων.
- Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Τμήματος.

Στο πλαίσιο διενέργειας του ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2017, δυνάμει του άρθρου 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), επιλέγησαν για έλεγχο, από την Υπηρεσία μας, με βάση συγκεκριμένη μεθοδολογία, από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, μεταξύ άλλων, 194 αριθμοί αναφοράς τόσο πληρωμών όσο και εισπράξεων, που αφορούσαν στο Υπουργείο ΓΑΑΠ, όπως σχετικά αναφέρεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Τμήμα/Υπηρεσία	Αριθμός αναφορών πληρωμών	Αριθμός αναφορών εισπράξεων	Σύνολο αριθμού αναφορών
Διοίκηση	3	7	10
Τμήμα Γεωργίας	3	3	6
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	3	3	6
Τμήμα Δασών	11	6	17
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	83	50	133
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	2	1	3
Τμήμα Μετεωρολογίας	-	3	3
Υπηρεσία Μεταλλείων	-	2	2
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	2	2	4
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	2	2	4
Τμήμα Περιβάλλοντος	6	-	6
Σύνολο αριθμού αναφορών	115	79	194

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό.

Δυνάμει του άρθρου 81(1) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει τους τελικούς λογαριασμούς της Δημοκρατίας, που αναφέρονται στο άρθρο 78 του πιο πάνω Νόμου, τις οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλους τους οικονομικούς φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 79 και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης, που αναφέρονται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 79 του υπό αναφορά Νόμου.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

2. Μεθοδολογία.

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(I)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους ("financial audit"), τους ελέγχους συμμόρφωσης ("compliance audit") και τους διαχειριστικούς ελέγχους ("performance audit"). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα.
- ISSAI 200 - Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου.
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα.

Συνολικά για τις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για το 2017 έγινε οικονομικός έλεγχος και έλεγχος συμμόρφωσης και η σχετική γνώμη (γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων και γνώμη επί της κανονικότητας εισπράξεων και πληρωμών) περιγράφεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2017 (ημερ. 31.12.2018) και θα εκδοθεί όταν ετοιμαστούν οι οικονομικές καταστάσεις για το 2017 από τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας. Η παρούσα Έκθεση δεν συνιστά περιγραφή ή έκδοση ελεγκτικής γνώμης, αλλά καταγραφή θεμάτων που έχουν προκύψει ως απόρροια του πιο πάνω οικονομικού και κανονιστικού ελέγχου.

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από τη Διοίκηση και τα Τμήματα του Υπουργείου ΓΑΑΠ, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό τους.

Τα συμπεράσματα του ελέγχου, μαζί με τις εισηγήσεις μας, διαβιβάστηκαν με επιστολές μας για σχόλια και απόψεις στη Διοίκηση του Υπουργείου ΓΑΑΠ και στα Τμήματά του, οι απόψεις των οποίων διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία μας, μέσω της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου ΓΑΑΠ και στη συνέχεια ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα Έκθεση.

3. Ομάδα ελέγχου.

Την ομάδα ελέγχου αποτέλεσαν οι:

- Άκης Κίκας – Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής
- Λιάνα Καζέπη – Ανώτερος Λειτουργός Ελέγχου
- Ρένα Χαριλάου – Πρώτος Ελεγκτής Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών
- Μαρία-Χριστίνα Μεσιήτη – Λειτουργός Ελέγχου Α΄
- Αναστασία Νεοκλέους – Λειτουργός Ελέγχου
- Σωτήρης Χριστοφή – Λειτουργός Ελέγχου

Γ. Θεσμικό πλαίσιο.

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Δημοκρατίας διέπεται, κυρίως, από τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν.20(Ι)/2014), τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014 (Ν.38(Ι)/2014) και τον περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2016 (Ν.73(Ι)/2016). Επίσης, τυγχάνουν εφαρμογής οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (ΔΛΟ), οι Κανονισμοί Κυβερνητικών Αποθηκών, καθώς και οι Εγκύκλιοι του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Συναφώς αναφέρεται ότι διέπεται και από τις κατά περίπτωση νομοθεσίες και Κανονισμούς των Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Κυπριακής Δημοκρατίας, όσον αφορά στα θέματα συμμόρφωσης.

Δ. Ευρήματα.

Πιο κάτω καταγράφονται γενικά ευρήματα, τα οποία διαπιστώθηκαν στη Διοίκηση ή/και σε αριθμό Τμημάτων του Υπουργείου ΓΑΑΠ και στη συνέχεια συγκεκριμένα ευρήματα που διαπιστώθηκαν κατά περίπτωση.

1. Γενικά θέματα.

1.1 Διαδικασία διεκπεραίωσης πληρωμών. Η Γενική Λογίστρια, με την Εγκύκλιό της αρ. 1730 και ημερ. 20.8.2014, καθόρισε τη διαδικασία για τη διενέργεια πληρωμών, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να υποστηρίζεται η αρχή της ανάληψης ευθύνης για την οικονομική διαχείριση από τους Ελέγχοντες Λειτουργούς, η οποία, όπως αναφέρεται και στην Εγκύκλιο, αποτελούσε έναν από τους πρωταρχικούς σκοπούς για την ετοιμασία του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014).

Σύμφωνα με τη νέα διαδικασία, απαραίτητη προϋπόθεση για προώθηση πληρωμής είναι η τοποθέτηση στα τιμολόγια/παραστατικά πληρωμής συγκεκριμένης σφραγίδας, που θα φέρει κατάλληλη υπογραφή στα ενδεικνυόμενα μέρη, στην οποία υπογράφουν αφενός ο Αρμόδιος Λειτουργός, βεβαιώνοντας την ορθότητα και συστήνοντας την πληρωμή, και αφετέρου ο Ελέγχων Λειτουργός εγκρίνοντας και εξουσιοδοτώντας την πληρωμή. Επιπλέον, προβλέπεται ότι, ο Ελέγχων Λειτουργός μπορεί, εάν το επιθυμεί, να ορίσει οποιοδήποτε υπάλληλο ως εκπρόσωπό του για να υπογράψει εκ μέρους του την εξουσιοδότηση πληρωμής, εξουσιοδοτώντας τον κατάλληλα με σχετική επιστολή με την οποία θα τον ενημερώνει για την απόφασή του, καθορίζοντας τυχόν χρηματικά όρια ή/και περιορισμούς όσον αφορά στο είδος των δαπανών για τις οποίες τον εξουσιοδοτεί. Παράλληλα, ο εξουσιοδοτημένος υπάλληλος θα πρέπει να υπογράψει τη Δήλωση που προβλέπεται στη ΔΛΟ αρ. 84, καθώς επίσης και ότι έχει αντιληφθεί και εφαρμόσει τον υπό αναφορά Νόμο και ειδικότερα το άρθρο 7, που αφορά στις ευθύνες των Ελέγχοντων Λειτουργών.

Επίσης, σύμφωνα με τις πρόνοιες της υπό αναφορά Εγκυκλίου και τις πρόνοιες της ΔΛΟ αρ. 97, μετά την οριστικοποίηση των πληρωμών, το Λογιστήριο θα πρέπει να σφραγίζει το τιμολόγιο και όλα τα έγγραφα που αφορούν μία πληρωμή με σφραγίδα η οποία θα αναγράφει τη λέξη «Πληρώθηκε» και την ημερομηνία πληρωμής.

Όσον αφορά στη διαδικασία καταβολής των δαπανών κοινής ωφελείας (λογαριασμοί ηλεκτρικής ενέργειας, νερού και τηλεφώνων), δεν είναι απαραίτητη η τοποθέτηση της καθορισμένης σφραγίδας που προβλέπεται για τη σύσταση και εξουσιοδότηση των πληρωμών. Επιπλέον, σύμφωνα με σχετικές γραπτές διευκρινιστικές επεξηγήσεις του Γενικού Λογιστηρίου προς τα Λογιστήρια των Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών, σε σχέση με την πιο πάνω Εγκύκλιο, ο Ελέγχων Λειτουργός ή εκπρόσωπός του θα μπορούν να εγκρίνουν τη δαπάνη και να δίνουν οδηγίες στο Λογιστήριο για προώθηση της πληρωμής, οι οποίες θα αναγράφονται πάνω στο τιμολόγιο.

Όσον αφορά στη διαδικασία διεκπεραίωσης των πληρωμών αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Η σύσταση πληρωμών σε ορισμένες περιπτώσεις υπογραφόταν από λειτουργούς που δεν είχαν οριστεί ως Αρμόδιοι Λειτουργοί ή Συντονιστές Σύμβασης.
- (ii) Πληρωμές εγκρίθηκαν και εξουσιοδοτήθηκαν από Λειτουργούς, οι οποίοι δεν ήταν κατάλληλα εξουσιοδοτημένοι.
- (iii) Πληρωμές από λογαριασμό καταθέσεων διενεργήθηκαν, χωρίς να προηγηθεί ούτε σύσταση, ούτε εξουσιοδότησή τους.

- (iv) Ενώ δελτία πληρωμής ήταν σφραγισμένα με την ένδειξη «ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ», τα υπόλοιπα επισυνημμένα έγγραφα δεν έτυχαν της ίδιας μεταχείρισης.
- (v) Τιμολόγια που αφορούσαν σε δαπάνες κοινής ωφελείας πληρώθηκαν, χωρίς την έγγραφη οδηγία του Ελέγχοντα Λειτουργού ή εκπροσώπου του.
- (vi) Δεν υπήρχε τεκμηρίωση της διερεύνησης ύπαρξης οφειλών προμηθευτών για σκοπούς συμψηφισμού.
- (v) Σε διορθωτικά δελτία δεν υπήρχαν συνημμένα έγγραφα, που να τα υποστηρίζουν. Ιδιαίτερα, όσον αφορά στις χρεώσεις εργατικού κόστους σε υπό κατασκευή έργα, λόγω της έλλειψης των υποστηρικτικών εγγράφων δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του ποσού χρέωσης στο υπό κατασκευή έργο και κατ' επέκταση της συνολικής αξίας του εν λόγω στοιχείου πάγιου ενεργητικού. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι το Λογιστήριο δεν διενεργούσε επαλήθευση των χρεώσεων για εργατικά κόστη που υπέβαλλαν οι Επιστάτες, προς το Λογιστήριο, για καταχώριση στο άρθρο δαπανών του κάθε υπό κατασκευή έργου.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της υπό αναφορά Εγκυκλίου, έγινε εισήγηση όπως οι πληρωμές συστήνονται, είτε από τους εκάστοτε Συντονιστές Συμβάσεων είτε από τους Αρμόδιους Λειτουργούς και οι πληρωμές να εγκρίνονται και εξουσιοδοτούνται, είτε από τον Ελέγχοντα Λειτουργό είτε από κατάλληλα εξουσιοδοτούμενους λειτουργούς. Επιπλέον, υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση με τις πρόνοιες των ΔΛΟ. Επίσης, για σκοπούς διασφάλισης της είσπραξης των καθυστερημένων εσόδων του Κράτους και τεκμηρίωσης της συμμόρφωσης του Λογιστηρίου με τις πρόνοιες της εν λόγω Εγκυκλίου, έγινε εισήγηση όπως η διερεύνηση της ύπαρξης οφειλών για σκοπούς συμψηφισμού τεκμηριώνεται επαρκώς. Επιπρόσθετα, για σκοπούς διασφάλισης της ορθότητας των χρεώσεων που διενεργούνται με τα σχετικά διορθωτικά δελτία υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να συνοδεύονται με τα αναγκαία υποστηρικτικά έγγραφα και τα Λογιστήρια να προβαίνουν στους απαιτούμενους ελέγχους για την ορθότητα των χρεώσεων.

Όπως μας πληροφόρησε, τόσο η τότε Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ όσο και οι Διευθυντές των επηρεαζόμενων Τμημάτων, προωθήθηκαν οι απαραίτητες ενέργειες για συμμόρφωση με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας, με σκοπό την εφαρμογή των προνοιών της υπό αναφορά Εγκυκλίου της Γενικής Λογίστριας.

1.2 Διπλή αναγνώριση εργατικού κόστους και κόστους καυσίμων στις οικονομικές καταστάσεις. Λόγω της ισχύουσας λογιστικής πολιτικής, στις περιπτώσεις εκτέλεσης έργων μέσω ενδοκυβερνητικών παραγγελιών, παρατηρείται διπλή καταχώριση δαπανών και αντίστοιχη καταχώριση εικονικών εσόδων. Συγκεκριμένα, οι εκάστοτε δαπάνες, κυρίως ωρομισθίων και καυσίμων, καταχωρίζονται τόσο στο άρθρο δαπανών του εντολοδότη όσο και του εντολοδόχου του υπό κατασκευή έργου, με αποτέλεσμα οι δαπάνες αυτές να παρουσιάζονται δύο φορές στις οικονομικές καταστάσεις. Παράλληλα, ο εντολοδόχος παρουσιάζει ισόποσο έσοδο, με αποτέλεσμα να υπάρχει υπερτίμηση των εισπράξεων στις οικονομικές καταστάσεις.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του Γενικού Λογιστηρίου για σχετική καθοδήγηση.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι θα απευθυνθεί στο Γενικό Λογιστήριο για σχετική καθοδήγηση.

1.3 Καταγραφή στοιχείων Πάγιου Ενεργητικού του Κράτους και διαδικασία παραλαβής, καταχώρισης και έκδοσης αποθεμάτων.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο της Γενικής Λογίστριας αρ. 1768, ημερ. 7.6.2017, στο πλαίσιο υλοποίησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 81.253, ημερ. 5.9.2016, για μετάβαση στη λογιστική βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, από την 1.7.2017 τα νέα Στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού, τα οποία περιέρχονται στην κατοχή του Κράτους, θα πρέπει να καταχωρίζονται στο μηχανογραφημένο σύστημα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, μετά την οριστικοποίηση της πληρωμής της αγοράς τους από το λογιστήριο, ακολουθώντας τις οδηγίες σχετικού εγχειριδίου που εκδόθηκε από το Γενικό Λογιστήριο για τον σκοπό αυτό. Επιπλέον, καθορίστηκε ότι η καταγραφή των υφιστάμενων στοιχείων πάγιου ενεργητικού, τα οποία βρίσκονταν στην κατοχή των Τμημάτων μέχρι και τις 30.6.2017, θα έπρεπε να γίνει σε ηλεκτρονικό μητρώο που είχε ετοιμαστεί για τον σκοπό αυτό, βάσει οδηγιών που καταγράφονται σε σχετικό εγχειρίδιο που εξέδωσε.

Επίσης, η υπό αναφορά Εγκύκλιος με αρ. 1730 της Γενικής Λογίστριας διαλαμβάνει ότι ο Αρμόδιος Λειτουργός πρέπει, σε περίπτωση αγοράς αγαθών, να βεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, ότι αυτά έχουν καταχωριστεί στα σχετικά Μητρώα. Επίσης, το Λογιστήριο πρέπει να βεβαιώνεται ότι αναγράφεται στο τιμολόγιο/παραστατικό πληρωμής ο αριθμός καταχώρισης των περιουσιακών στοιχείων στο σχετικό Μητρώο (Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων, Μηχανημάτων κ.λπ.), ενώ ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστή πρέπει να βεβαιώνεται ότι το Λογιστήριο εκτέλεσε κατά τρόπο ικανοποιητικό τις υποχρεώσεις του.

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Εγκυκλίων, τόσο για νέα Στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού τα οποία περιέρχονται στην κατοχή του Κράτους από την 1.7.2017 όσο και για αυτά που βρίσκονταν στην κατοχή των Τμημάτων μέχρι και τις 30.6.2017. Επιπλέον, διαπιστώθηκε σε μια περίπτωση ότι έξι απορριμματοφόρα οχήματα που αγοράστηκαν από το ΤΠ το πρώτο εξάμηνο του 2017 δεν είχαν καταχωριστεί σε οποιοδήποτε μητρώο και ότι στο Τμήμα δεν τηρείτο μητρώο οχημάτων, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Κανονισμού Κυβερνητικών Αποθηκών αρ. 5.

Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις αγοράς προμηθειών/αγαθών από το ΤΑΥ, στις οποίες δεν γινόταν αναφορά στο τιμολόγιο του αριθμού καταχώρισης των στοιχείων στο Καθολικό Αποθήκης ή στο Βιβλίο Υλικών Επιστάτη εάν αυτά αφορούσαν σε υλικά άμεσης χρήσης, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η διεξαγωγή του σχετικού ελέγχου από τον Αρμόδιο Λειτουργό και το Λογιστήριο. Επίσης, η παραλαβή, καταχώριση και έκδοση αποθεμάτων από τους Αποθηκάρχους και τους Επιστάτες του Τμήματος δεν γινόταν, σε όλες τις περιπτώσεις, βάσει των κατάλληλων εντύπων που καθορίζονται από τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών, ενώ η εν λόγω διαδικασία δεν εφαρμοζόταν ομοίμορφα από όλα τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η υφιστάμενη διαδικασία δεν διασφάλιζε την προστασία των αποθεμάτων του ΤΑΥ, καθότι ο Αποθηκάρχης που καταχώριζε τα αποθέματα στο Καθολικό της Αποθήκης, δεν ήταν σε θέση να ασκεί εποπτεία σε σχέση με την ασφαλή φύλαξή τους, με αποτέλεσμα αυτά να βρίσκονται εκτεθειμένα σε φθορά και κλοπές. Διαπιστώθηκαν, επίσης, αδυναμίες και προβλήματα που αφορούν στη λειτουργία των αποθηκών του ΤΑΥ, όπως η τήρηση αχρησιμοποίητων αποθεμάτων μεγάλης ηλικίας, ορισμένα εκ των οποίων θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε υπό κατασκευή έργα, μη ορισμός Αποθηκάρων, σε μόνιμη βάση, σε όλες τις αποθήκες, με αποτέλεσμα να ενδέχεται να διενεργούνται παραλαβές και εκδόσεις αποθεμάτων από πρόσωπα που δεν εκτελούν καθήκοντα αποθηκάρου, καθώς και μη διενέργεια ελέγχου στα Βιβλία Υλικών Επιστατών, στα οποία καταγράφονται αποθέματα μεγάλων ποσοτήτων και σημαντικής αξίας.

Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την ελλιπή και ανεπαρκή φύλαξη εξοπλισμού του ΤΑΥ σε υφιστάμενη αποθήκη της Υπηρεσίας Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων στη Λευκωσία, ο οποίος βρίσκεται εκτεθειμένος σε καιρικά φαινόμενα π.χ. ψηλές θερμοκρασίες, υγρασία και βροχή, με αποτέλεσμα να υφίσταται σοβαρή φθορά, αλλοίωση των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών του διατάξεων και εξαρτημάτων και γενικά μείωση του χρόνου ζωής του, το ΤΑΥ, εντός του 2017, ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών όπως εξετάσει το αίτημα για παραχώρηση μίας κλειστής αποθήκης στις εγκαταστάσεις του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου, η οποία θα περιέλθει στην κυριότητα του Κράτους, σε περίπτωση που αποφασιστεί ο τερματισμός της λειτουργίας της.

Σύσταση: Επιστήθηκε η προσοχή προς τα επηρεαζόμενα Τμήματα (ΤΓ, ΤΑΥ, ΤΠ), για λήψη των απαραίτητων μέτρων για καταχώριση όλων των στοιχείων πάγιου ενεργητικού, τα οποία περιήλθαν στην κατοχή του Κράτους μετά την 1.7.2017, στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, καθώς και για καταγραφή και κοστολόγηση των στοιχείων πάγιου ενεργητικού που βρίσκονταν στην κατοχή των Τμημάτων μέχρι και τις 30.6.2017, σύμφωνα με τις πρόνοιες της υπό αναφορά Εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου. Επιστημάνθηκε, επίσης, ότι θα έπρεπε, για τον σκοπό αυτό, να οριστούν Συντονιστές, οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό των εργασιών και την ολοκλήρωση της εργασίας εντός του χρονοδιαγράμματος που θα καθοριστεί από κοινού με το Γενικό Λογιστήριο. Επιπλέον, αναφέραμε ότι θα πρέπει όλα τα αποθέματα κεφαλαιουχικής φύσης, όπως εγκαταστάσεις, μηχανήματα, οχήματα, έπιπλα γραφείου, οικιακά έπιπλα, εξοπλισμός, βιβλία κ.ά. να καταχωρίζονται σε κατάλληλα Μητρώα, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών.

Επίσης, επιστημάνθηκε ότι στις περιπτώσεις αγοράς προμηθειών/αγαθών θα πρέπει ο Αρμόδιος Λειτουργός να βεβαιώνεται για την καταχώρισή τους στο σχετικό μητρώο/καθολικό και το Λογιστήριο να προωθεί τις απαιτούμενες ενέργειες για διασφάλιση της εκτέλεσης της εργασίας με ικανοποιητικό τρόπο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Εγκυκλίου. Όσον αφορά στη διαδικασία παραλαβής, καταχώρισης και έκδοσης αποθεμάτων, υποδείχθηκε η ανάγκη εφαρμογής ομοιόμορφης διαδικασίας, σύμφωνα με τους Κανονισμούς και σε περίπτωση όπου το Τμήμα θεωρεί ότι δικαιολογείται η εφαρμογή διαφορετικής διαδικασίας ή χρήσης διαφορετικού εντύπου, θα πρέπει να εξασφαλίζεται σχετική έγκριση από το Γενικό Λογιστήριο.

Όσον αφορά στην καταγραφή στοιχείων πάγιου ενεργητικού, οι Διευθυντές των επηρεαζόμενων Τμημάτων μάς πληροφόρησαν ότι προβαίνουν σε ενέργειες, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα νέα πάγια στοιχεία, που αποκτήθηκαν μετά την 1.7.2017, καταχωρίστηκαν στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, καθώς και ότι ολοκληρώνεται η καταγραφή των πάγιων στοιχείων που ήταν στην κατοχή τους πριν τις 30.6.2017. Επιπρόσθετα, μας ανέφεραν ότι θα υπάρξει συμμόρφωση με τους Κανονισμούς για δημιουργία και τήρηση κατάλληλων μητρώων για την παραλαβή, καταχώριση και έκδοση αποθεμάτων, καθώς και οχημάτων τους.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε επίσης ότι θα οριστεί συντονιστής αποθηκών, ο οποίος θα επιλαμβάνεται θεμάτων διαχείρισης των αποθεμάτων, μεταφοράς αποθεμάτων από αποθήκη σε αποθήκη, κίνησης διαδικασιών για αχρήστευση ή επαναχρησιμοποίηση αποθεμάτων, θα ελέγχει τις αποθήκες και θα φροντίζει για την εφαρμογή των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου ενέκρινε το αίτημα για ενοικίαση συγκεκριμένου αποθηκευτικού χώρου, ο οποίος περιλαμβάνει, εκτός από την κλειστή αποθήκη και μεγάλο ανοικτό χώρο για αποθήκευση υλικών που βρίσκονται στους ανοικτούς αποθηκευτικούς χώρους στο

Σταυροβούνι, στη Λακατάμια, στην Τερσεφάνου, στο Ζύγι και αλλού, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ασφαλής φύλαξή τους, και επί του παρόντος εκκρεμεί ο καθορισμός του αγοραίου ενοικίου.

2. Διοίκηση.

2.1 Μέτρα Στήριξης Γεωργοκτηνοτροφικών Προϊόντων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για τον έλεγχο του 2016, η δαπάνη που αφορούσε στο άρθρο δαπανών 04.202 «Μέτρα Στήριξης Γεωργοκτηνοτροφικών Προϊόντων» στις 31.12.2016 ανήλθε στα €16 εκ., τα οποία καταβλήθηκαν στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ), ως τον Φορέα Υλοποίησης του Εθνικού Πλαισίου Χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων, ώστε να προβεί σε πληρωμές προς τους δικαιούχους γεωργοκτηνοτρόφους, για την αντιστάθμιση ζημιών στον Τομέα της Γεωργίας.

Μετά την καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους από τον ΟΓΑ, παρέμεινε αδαπάνητο ποσό ύψους €4,4 εκ., το οποίο, εντός του 2017, επιστράφηκε στο Υπουργείο ΓΑΑΠ και πιστώθηκε στον γενικό λογαριασμό καταθέσεων, αντί σε κατάλληλο άρθρο εσόδων. Όπως αναφέρεται σε σημείωμα, ημερ. 11.7.2017, της τότε Πρώτης Λογίστριας του Υπουργείου ΓΑΑΠ, αυτό έγινε σε συμφωνία με το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία, όπως διαπιστώθηκε, φαίνεται να ήταν μόνο προφορική και επομένως δεν μπορούσε να τεκμηριωθεί. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €3.999.884 καταβλήθηκε στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), για καταβολή διαφόρων αποζημιώσεων σε αιγοπροβατοτρόφους και χοιροτρόφους και ποσό ύψους €382.736 μεταφέρθηκε στο πλαίσιο συμψηφιστικών πράξεων στα δικαιούχα Τμήματα (συνολικό ποσό ύψους €4.382.620).

Όπως προκύπτει, ο Προϋπολογισμός του έτους 2016 και συγκεκριμένα το άρθρο δαπανών 04.202 «Μέτρα Στήριξης Γεωργοκτηνοτροφικών Προϊόντων» επιβαρύνθηκε με ποσό ύψους €4,4 εκ., το οποίο κάλυψε ανάγκες των αιγοπροβατοτρόφων και χοιροτρόφων το 2017, συναλλαγή η οποία αντίκειται στην τότε ισχύουσα νομοθεσία, αφού η μεταφορά πιστώσεων από το ένα οικονομικό έτος στο επόμενο επιτρέπεται μόνο υπό προϋποθέσεις, δυνάμει των περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Κανονισμών του 2016 (Κ.Δ.Π. 297/2016 ημερ. 21.10.2016), οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ από την 1.1.2018. Επιστημάνθηκε επίσης ότι, με τον τρόπο αυτό, η καταβολή των αντίστοιχων ποσών κατά το 2017, μέσω του ΟΑΠ ως αποζημιώσεις, δεν ήταν σύννομη, αφού κατά τη χρονική στιγμή που διενεργήθηκαν οι πληρωμές δεν υπήρχαν οι απαιτούμενες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του 2017, ούτε και είχε δοθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετική έγκριση για το είδος της δαπάνης αυτής.

Αναφέρεται ότι, με την ψήφιση του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμου (Αρ. 1) του 2017 (Ν.45(II)/2017), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.12.2017, παραχωρήθηκαν πρόσθετες πιστώσεις για το υπό αναφορά Κονδύλι δαπανών ύψους €10.697.165, από το οποίο ποσό ύψους €4.567.165 αφορούσε στη διόρθωση λογιστικών εγγραφών σε σχέση με τις πιο πάνω ενέργειες. Στη συνέχεια, το Λογιστήριο του Υπουργείου ΓΑΑΠ διενήργησε διορθωτικές εγγραφές, χρεώνοντας το εν λόγω Κονδύλι με το ποσό των €4.382.620 και αντίστοιχη πίστωση του λογαριασμού καταθέσεων και πιστώνοντας το άρθρο εσόδων 01.688 «Άλλα δικαιώματα, οφειλές» με ποσό ύψους €4,4 εκ. και αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού καταθέσεων με ημερομηνία αξίας της εγγραφής την 31.12.2017. Συναφώς αναφέρουμε ότι ποσό ύψους €292.269, που αφορούσε στις πιο πάνω πληρωμές, ανακτήθηκε τον Δεκέμβριο του 2017 από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιστήσαμε την προσοχή της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου ΓΑΑΠ στο γεγονός ότι η ψήφιση του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμου (Αρ. 1) και η διενέργεια διορθωτικών εγγραφών δεν νομιμοποιεί τις σχετικές πληρωμές που καταβλήθηκαν.

Σύσταση: Εκφράστηκε και πάλι η θέση, ότι το θέμα του τρόπου διάθεσης των €4,4 εκ. θα έπρεπε να διερευνηθεί, για απόδοση τυχόν ευθυνών, στο πλαίσιο του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν. 20(Ι)/2014).

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι η καταβολή των πιστώσεων ύψους €4,4 εκ. έγινε με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 12.4.2017 και ότι, προς αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων, το Υπουργείο προχώρησε στη σύσταση ειδικού μηχανισμού, μέσω του οποίου όλες οι προτάσεις δημοσιονομικής φύσης που υποβάλλονται στο Υπουργικό Συμβούλιο, μέσω του οικείου Υπουργού, εξετάζονται ενδελεχώς ως προς την ορθότητά τους και ζητούνται οι απόψεις όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών πριν την υποβολή τους, ενώ όπου υπάρχουν αμφιβολίες ζητείται νομική αρωγή.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος, ότι δηλαδή το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί, με σκοπό την απόδοση ευθυνών δυνάμει των προνοιών του οικείου Νόμου.

2.2 Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα. Στον Προϋπολογισμό του 2017 της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ για το άρθρο 08.957 «Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα» περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €200.000 που, σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο, προοριζόταν για να καλύψει την αντιμετώπιση προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά καιρούς σε διάφορες Κοινότητες/Δήμους ή σε άλλα Οργανωμένα Σύνολα, που θα καλούνταν να συνεισφέρουν ανάλογα με τη δυνατότητά τους. Όπως αναφέρεται στο επεξηγηματικό μνημόνιο, τα σχέδια/έργα αυτά αποφασίζονται, για δαπάνες μέχρι €8.543, από τον Υπουργό ΓΑΑΠ και για μεγαλύτερα ποσά χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών. Στις 31.12.2017, η σχετική δαπάνη ανήλθε στα €168.576.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι η ονομασία του άρθρου («Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα»), καθώς και ο σκοπός του, όπως αυτός περιγράφεται στο επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού, δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα, αφού οι χορηγίες σε πολλές περιπτώσεις δεν αφορούν σε αναπτυξιακά έργα ή προγράμματα. Συνεπώς, η κάλυψη αυτών των δαπανών/χορηγιών από το συγκεκριμένο Κονδύλι δεν συνάδει με τις πρόνοιες του Προϋπολογισμού και οδηγεί σε εσφαλμένη παρουσίαση των δαπανών στις οικονομικές καταστάσεις, καθότι αντί να παρουσιάζονται ως χορηγίες/κοινωνικές παροχές παρουσιάζονται ως αναπτυξιακές δαπάνες.

Σύσταση: Επισημάνθηκε ότι όλες οι δαπάνες θα πρέπει να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του περί Προϋπολογισμού Νόμου και να παρουσιάζονται ορθά στις οικονομικές καταστάσεις του Κράτους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι στον Προϋπολογισμό του 2019 έγινε αναδιατύπωση του σχετικού επεξηγηματικού μνημονίου, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται με περισσότερη λεπτομέρεια ο σκοπός που η σχετική πρόνοια προορίζεται να καλύψει. Μας πληροφόρησε επίσης ότι συμφωνεί με τη σύστασή μας και για σκοπούς ορθολογιστικής παρουσίασης των δαπανών στις οικονομικές καταστάσεις θα προωθηθεί, στον Προϋπολογισμό για το 2020, η δημιουργία νέου κατάλληλου άρθρου.

2.3 Έσοδα - Δημοπράτηση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.

(α) **Γενικά.** Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, το οποίο αποτελεί σημαντικό εργαλείο για υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος, θέτει ανώτατο όριο για τις συνολικές επιτρεπόμενες εκπομπές, αλλά, εντός του ορίου αυτού, επιτρέπει στους

συμμετέχοντες στο σύστημα να εμπορεύονται δικαιώματα κατά βούληση. Για κάθε περίοδο εμπορίας, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια κατανομής, στα οποία καθορίζονται οι συνολικές εκπομπές τους, η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων σε εγκαταστάσεις της χώρας τους και το μερίδιο των δικαιωμάτων που θα διατίθεται μέσω πλειστηριασμού.

Ο πλειστηριασμός των δικαιωμάτων που δεν κατανέμονται δωρεάν καθορίζεται στον περί της Θέσπισης Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου Νόμο (Ν.110(Ι)/2011), σύμφωνα με τον οποίο, το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της αρμόδιας Αρχής (Υπουργός ΓΑΑΠ), αποφασίζει τη χρήση των εσόδων από τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων, εκ των οποίων τουλάχιστον 50% πρέπει να διατίθεται για καθορισμένες περιβαλλοντικές δράσεις που αφορούν στη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η Κύπρος δημοπράτησε για πρώτη φορά εντός του 2012 δικαιώματα που αφορούσαν στην περίοδο εμπορίας 2013-2020, με ανάθεση καθηκόντων πλειστηριαστή στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), στη βάση συμφωνιών που συνήφθηκαν με το Υπουργείο ΓΑΑΠ.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 2017, τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 165 και 167 του Συντάγματος, σε περίπτωση κατά την οποία εμβάζονται ή εισπράττονται οποιαδήποτε χρηματικά ποσά για υλοποίηση συγκεκριμένων σκοπών και/ή προγραμμάτων και/ή τη συγχρηματοδότησή τους από ενωσιακούς πόρους, τα ποσά αυτά κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και σε πίστωση Κονδυλίων εσόδων του Προϋπολογισμού. Επίσης, η σχετική δαπάνη θα πρέπει να χρεώνεται σε κατάλληλο άρθρο του Προϋπολογισμού, ενώ αν δεν υπάρχει κατάλληλο άρθρο δαπάνης, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη δημιουργία του.

Συναφώς αναφέρθηκε ότι, κατά τα έτη 2013 μέχρι και 2016, τα έσοδα στο σχετικό άρθρο εσόδων 01.378 «Έσοδα δημοπράτησης δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου» παρουσιάζονταν μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων που παρακρατήθηκαν από το ΧΑΚ. Μετά από σχετική επισήμανση της Υπηρεσίας μας στην Έκθεσή μας στον Προϋπολογισμό του 2017 δημιουργήθηκε το Κονδύλι δαπανών 03.067 «Έξοδα Δημοπρασιών», με πρόνοια ύψους €209.700.

(β) Κατά το 2017, το συνολικό ποσό που πιστώθηκε στο άρθρο εσόδων 01.378 «Έσοδα Δημοπράτησης Εκπομπών Αερίου Θερμοκηπίου» ανήλθε στα €6.522.255 και το ποσό που επιβάρυνε το Κονδύλι δαπανών 03.067 «Έξοδα Δημοπρασιών» ανήλθε στα €123.107.

Όσον αφορά στα «Έξοδα Δημοπρασιών», διαπιστώθηκε ότι ποσό ύψους €42.400, το οποίο αφορούσε σε μέρος του ελάχιστου ετήσιου δικαιώματος διαχείρισης από το ΧΑΚ (συνολικού ύψους €75.000), δεν καταβλήθηκε στο ΧΑΚ, το οποίο κατακράτησε το ποσό από το ποσό είσπραξης για την Κυπριακή Δημοκρατία, των δημοπρατήσεων, ημερ. 9.1.2017 και 10.1.2017. Συνεπώς, τα αντίστοιχα ποσά των υπό αναφορά άρθρων εσόδων και εξόδων, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, είναι υποτιμημένα κατά €42.400.

Επιπλέον, παρατηρήθηκε ότι στο Λογιστήριο της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ δεν τηρούνται στοιχεία, τα οποία να τεκμηριώνουν την ορθότητα του ύψους των σχετικών εσόδων και των αντίστοιχων εξόδων, αφού υπήρχαν καταχωρισμένες σε φάκελο μόνο οι σχετικές πιστωτικές σημειώσεις/αποδείξεις είσπραξης ΓΛ18Α του Γενικού Λογιστηρίου, οι οποίες ετοιμάστηκαν στη βάση των εμβασμάτων που διενήργησε το ΧΑΚ. Ο σχετικός έλεγχος διενεργήθηκε σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται και προωθήθηκαν στην Υπηρεσία μας από το ΤΠ.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως προωθηθούν ενέργειες, ώστε ολόκληρο το ποσό των εισπράξεων να πιστώνεται στο κατάλληλο άρθρο εσόδων και το αντίστοιχο ποσό πληρωμών στο σχετικό άρθρο εξόδων. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει να εξασφαλίζονται και ελέγχονται από το Λογιστήριο της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ τα απαραίτητα έγγραφα για την τεκμηρίωση της ορθότητας του ύψους των εισπράξεων που εμβάζονται από το ΧΑΚ στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι δρομολογήθηκαν οι αναγκαίες ενέργειες στη βάση των συστάσεών μας σε συνεργασία με το ΤΠ.

3. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

3.1 Αναπτυξιακές δαπάνες.

3.1.1 Κυβερνητική συνεισφορά προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εξετάστηκαν 13 αριθμοί αναφοράς πληρωμών συνολικού ύψους €9.290.209, οι οποίες αφορούσαν στην καταβολή κυβερνητικής συνεισφοράς προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας (ΣΑΑΝ), έναντι του κόστους κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (ΣΑΛΑ), για την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή Μείζονος Λεμεσού και την κατασκευή αποχετευτικού συστήματος λυμάτων στις Κοινότητες Αγίου Τύχωνα και Μουτταγιάκας, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ), για την κατασκευή αποχετευτικών έργων, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων (ΣΑ) Λάρνακας, για την κατασκευή Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων και το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (ΣΑΛ), για την αποπληρωμή δανείου που σύναψε το ΣΑΛ με την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης για την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Μίας Μηλιάς. Σχετικά, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑΑΝ έναντι του κόστους κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος. Στις 19.12.2013 το ΣΑΑΝ προέβη σε συμφωνία Τελικού Διακανονισμού με τους εργολάβους των συμβολαίων 1-AN-1 και 1-AN-2, ημερ. 28.11.1996 και 28.11.1997, αντίστοιχα, που αφορούσαν στην κατασκευή του έργου των δικτυωμάτων και του συμβολαίου αρ. II ημερ. 12.3.1999, που αφορούσε στην κατασκευή του έργου των αντλιοστασίων του ΣΑΑΝ, για την πληρωμή του συνολικού ποσού των €3.950.000 πλέον ΦΠΑ και για τα τρία έργα, σε οκτώ ετήσιες δόσεις και τόκους επί του εκάστοτε υπόλοιπου ποσού μετά τις 28.2.2014. Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, το ΤΑΥ θα έπρεπε να καταβάλει προς το ΣΑΑΝ το 63,71% του ποσού του Τελικού Διακανονισμού.

Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, εξετάστηκαν τέσσερις αριθμοί αναφοράς πληρωμών συνολικού ύψους €1.683.034 που κατέβαλε κατά το 2017 το ΤΑΥ, ως μέρος της κυβερνητικής συνεισφοράς προς το ΣΑΑΝ, έναντι της οφειλής για την εξόφληση του υπό αναφορά Τελικού Διακανονισμού. Σχετικά με το θέμα αυτό, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- Από επισκόπηση που διενεργήθηκε στον σχετικό φάκελο του έργου δεν εντοπίστηκε αλληλογραφία, η οποία να καταδεικνύει ότι το Τμήμα αποδέχτηκε την υπό αναφορά συμφωνία Τελικού Διακανονισμού, καθώς και για το είδος των ελέγχων που ενδεχομένως να διενήργησε πριν την αποδοχή της συμφωνίας.
- Από επαλήθευση που διενεργήθηκε για την ορθότητα πληρωμής ποσού ύψους €405.244 εντοπίστηκε λάθος στον τρόπο υπολογισμού των τόκων για την περίοδο 1.1.2017-22.8.2017, το οποίο οδήγησε σε υπερπληρωμή ύψους €8.685 προς το ΣΑΑΝ.

- Σύμφωνα με τη συμφωνία Τελικού Διακανονισμού, το ποσό των €3.950.000 αποτελείται από ποσά που προέκυψαν από πρόσθετες εργασίες (€746.939), από παράταση των συμβολαίων (€1.680.743) και από τόκους, λόγω καθυστερημένων πληρωμών (€1.522.318). Η συμφωνία διαλαμβάνει επίσης ότι, επί του εκάστοτε υπόλοιπου ποσού μετά τις 28.2.2014, θα επιβάλλεται τόκος 6% ετησίως, ο οποίος θα καταβάλλεται μαζί με την επόμενη δόση. Όπως προκύπτει, εφαρμόστηκε ετήσιος ανατοκισμός στους τόκους καθυστερημένων πληρωμών που ήδη κατέβαλε το ΣΑΑΝ προς τον εργολάβο, πρακτική η οποία αντίκειται στις πρόνοιες της Εγκυκλίου της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) με αρ. 1 και ημερ. 1.9.2010. Αναφέρεται ότι οι πιο πάνω διαπιστώσεις περιλήφθηκαν και στα ευρήματα της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με τον έλεγχο που διενήργησε στα υπό αναφορά συμβόλαια για τις εν λόγω κατασκευές και τα οποία καταγράφηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του ΣΑΑΝ.
- Επισημαίνεται, επίσης ότι, στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας για τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που δημοσιεύτηκε στις 7.12.2016, αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας θεώρησε, εκ πρώτης όψεως, ότι ενδεχομένως να υπήρξε κακοδιαχείριση στο εν λόγω έργο και ανάλογα θα αποφασίζονταν οι περαιτέρω ενέργειές μας. Λαμβανομένου υπόψη των πιο πάνω, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των ποσών και η νομιμότητα των πληρωμών που αναφέρονται πιο πάνω.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ, από την υποβολή του αιτήματος από τον εργολάβο, μετείχε με εκπροσώπους του στις συνεδρίες για τον τελικό καθορισμό των απαιτήσεων και εκπροσωπήτο στις συναντήσεις με τα Συμβούλια, που αφορούσαν στο τελικό κόστος του έργου, από το 2005 μέχρι το 2011. Με την υποβολή της απαίτησης το ΤΑΥ είχε εισηγηθεί την εξέτασή της μέσω διαιτησίας. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι θέση του ΣΑΑΝ ήταν ότι το πιθανό αποτέλεσμα της διαιτησίας θα ήταν η καταβολή σημαντικά μεγαλύτερου ποσού από εκείνο που θα προέκυπτε από ένα φιλικό διακανονισμό, θέτοντας ταυτόχρονα το ΤΑΥ προ ευθύνης να αναλάβει το επιπρόσθετο κόστος. Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρή αυτή πιθανότητα, το ΤΑΥ αποδέχτηκε το αποτέλεσμα του φιλικού διακανονισμού και προχώρησε στις πληρωμές.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος και θεωρεί ότι, λόγω της σημαντικότητας της Κυβερνητικής συνεισφοράς, το ΤΑΥ όφειλε να εξετάσει την ορθότητα και λογικότητα του κόστους της συμφωνίας Τελικού Διακανονισμού που προέκυψε στο πλαίσιο του φιλικού διακανονισμού.

Επίσης, μας ανέφερε ότι το ΣΑΑΝ, με επιστολή του, ημερ. 6.11.2018, συμφώνησε με την Υπηρεσία μας ως προς την υπερπληρωμή ύψους €8.865, το οποίο θα αφαιρεθεί από τις οφειλές του ΤΑΥ, σε σχέση με τη λειτουργία και συντήρηση του τριτοβάθμιου νερού και του νερού άρδευσης για το έτος 2015.

(β) Κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑΑΑ για την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή Μείζονος Λεμεσού.

- (i) Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εξετάστηκαν τρεις αριθμοί αναφοράς πληρωμών συνολικού ύψους €1.368.545 που διενήργησε στις 21.12.2017 το ΤΑΥ προς το ΣΑΑΑ, ως μέρος της κυβερνητικής συνεισφοράς για την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων της Μείζονος Λεμεσού. Το συνολικό ποσό των €1.368.545 προέκυψε μετά από αφαίρεση από το συνολικό κόστος των εκτελεσθεισών εργασιών των έργων, που είχαν πραγματοποιηθεί μέχρι την

περίοδο Φεβρουαρίου-Μαΐου του 2012 (κατά περίπτωση έργου), ήτοι €8.163.851, των συνολικών ποσών που είχαν ήδη χρεωθεί στο Τμήμα μέχρι το 2012, ήτοι €6.795.306.

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

- Δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα της πληρωμής του ποσού των €1.368.545, καθότι το ΤΑΥ δεν προσκόμισε επαρκή στοιχεία που να τεκμηριώνουν την ορθότητα του κόστους της εκτελεσθείσας εργασίας που διενεργήθηκε από το ΣΑΛΑ.
- Το Τμήμα δεν προσκόμισε στοιχεία, που να τεκμηριώνουν τα ποσά που είχαν ήδη χρεωθεί στο Τμήμα, από το ΣΑΛΑ, βάσει προηγούμενων χρεωστικών σημειώσεων του ΣΑΛΑ.
- Η σύσταση διενέργειας πληρωμής ύψους €300.966, για αντιπλημμυρικά έργα της Μείζονος Λεμεσού, βασίστηκε σε χειρόγραφη σημείωση, σύμφωνα με την οποία ο αρμόδιος λειτουργός βεβαίωσε τη διενέργεια ελέγχων της εκτελεσθείσας εργασίας και σύστησε την προώθηση της πληρωμής, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη διενέργεια των ελέγχων για την επαλήθευση της ορθότητας των οφειλών π.χ. εκθέσεις επιτόπιου ελέγχου, εξελεγμένα Πιστοποιητικά Εκτελεσθείσας Εργασίας (ΠΕΕ) και δελτία ποσοτήτων και μητρώα συμβολαίων για κάθε έργο.
- Η Προϊστάμενη και το προσωπικό της Υπηρεσίας Αποχετεύσεων και Ανακύκλωσης του ΤΑΥ μάς πληροφόρησαν ότι για την επαλήθευση της ορθότητας των οφειλών του Τμήματος προς το ΣΑΛΑ, έναντι του κόστους κατασκευής των εν λόγω έργων, το Τμήμα δεν διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στα εν λόγω έργα κατά το στάδιο της κατασκευής τους και ότι για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα περιορίζεται στην αποδοχή των ελέγχων που διενεργεί το ΣΑΛΑ και στην επαλήθευση των δελτίων ποσοτήτων που ετοιμάστηκαν από τους ιδιώτες συμβούλους του ΣΑΛΑ με τα αντίστοιχα ΠΕΕ. Πληροφορηθήκαμε, επίσης, ότι τυχόν διενέργεια ελέγχων εκ των υστέρων, δηλαδή μετά την παραλαβή της χρεωστικής σημείωσης του ΣΑΛΑ, είναι ανώφελη γιατί τότε δεν καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση της ποιότητας των εκτελεσθεισών εργασιών, οι οποίες αφορούν σε τοποθέτηση υπόγειων αγωγών.
- Η Επαρχιακός Μηχανικός Λεμεσού, σε επιστολή της, ημερ. 24.1.2017, προς τον τέως Διευθυντή του Τμήματος, αναφέρει ότι με την υφιστάμενη στελέχωση του Επαρχιακού Γραφείου δεν είναι σε θέση να ελέγξει/πιστοποιήσει τις εργασίες τοποθέτησης των αγωγών όμβριων υδάτων, ότι τα έργα αφορούν σε εργασίες που συμπληρώθηκαν το 2011 και 2012 και ότι στις χρεωστικές σημειώσεις περιλαμβάνεται αριθμός πρόσθετων εργασιών που εκτελέστηκαν με ημερήσιο υπολογισμό, οι οποίες δεν μπορούν να επιβεβαιωθούν και να ελεγχθούν εκ των υστέρων. Αναφέρει, επίσης, ότι το κόστος των εν λόγω εργασιών επαυξάνεται, γιατί χρεώνονται ποσά για τοπογραφίες, μελέτες και επίβλεψη για τα οποία, παρά το γεγονός ότι υποστηρίζονται από σχετική αλληλογραφία, η ίδια δεν γνωρίζει κατά πόσο έχουν γίνει αποδεκτά.

- Ο Προϊστάμενος του Λογιστηρίου μάς πληροφόρησε ότι το Λογιστήριο δεν επαληθεύει τους υπολογισμούς και τους ελέγχους που διενεργούν οι Μηχανικοί του Τμήματος, για σκοπούς επιβεβαίωσης της εκτέλεσης των όρων του συμβολαίου από τον εργολάβο και κατ' επέκταση της ικανοποιητικής εκτέλεσης των υπηρεσιών, καθώς και ότι για τον σκοπό αυτό, το Λογιστήριο βασίζεται στη σύσταση του Αρμόδιου Λειτουργού για τη σύσταση της πληρωμής, καθώς και στην εξουσιοδότηση του Ελέγχοντα Λειτουργού για έγκριση της πληρωμής.

Λαμβανομένου υπόψη των πιο πάνω, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των ποσών και η νομιμότητα των πληρωμών που αναφέρονται πιο πάνω.

- (ii) Σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 20.4.2017, το ΣΑΛΑ θα συνεχίσει την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή Μείζονος Λεμεσού και για τον σκοπό αυτό θα καταβάλλεται κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑΛΑ, η οποία θα ανέρχεται στα €2 εκ. τον χρόνο για οκτώ χρόνια, ξεκινώντας από το 2018, μέσω του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών. Συναφώς αναφέρθηκε ότι ο Αν. Διευθυντής του ΤΑΥ σε επιστολή του, ημερ. 18.9.2018, προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, επισημαίνει ότι το Τμήμα παραμένει πρόθυμο να διενεργεί Τεχνικούς Ελέγχους (συμμετοχή σε συνεδριάσεις προόδου, παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων κλπ) αναφορικά με τα έργα ομβρίων, πριν την καταβολή των πιστώσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών και ότι για τον σκοπό αυτό, ήδη το Τμήμα εκπροσωπείται στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) του ΣΑΛΑ. Διευκρίνισε ωστόσο ότι το Τμήμα δεν μπορεί να αναλάβει την παρακολούθηση του ποιοτικού ελέγχου και της επιμέτρησης των εργασιών, τα οποία αποτελούν ευθύνη του ΣΑΛΑ. Για τον σκοπό αυτό εισηγήθηκε όπως ετοιμαστεί ένα Μνημόνιο Συναντίληψης, μεταξύ του ΤΑΥ και του ΣΑΛΑ, μέσω του οποίου θα γίνει καταμερισμός των αρμοδιοτήτων, με στόχο να γίνει διακριτός ο ρόλος της κάθε πλευράς.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι με στόχο την εφαρμογή της Υπουργικής Απόφασης, σχετικά με την καταβολή της κυβερνητικής συνεισφοράς, το ΤΑΥ προχώρησε, το 2017, στην πληρωμή ενός μέρους του οφειλόμενου ποσού προς το ΣΑΛΑ για τα αντιπλημμυρικά έργα και ότι οι εργασίες είχαν ολοκληρωθεί παλαιότερα, ωστόσο, λόγω περιορισμένων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του ΤΑΥ, οι πληρωμές δεν διενεργήθηκαν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εργασιών αλλά μεταγενέστερα. Μας ανέφερε επίσης ότι, λόγω σοβαρής υποστελέχωσης του ΤΑΥ, είναι αδύνατον να συσταθεί ομάδα επίβλεψης για να παρακολουθεί έργα που εκτελούν, εκ μέρους του ΤΑΥ, τα Αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων, δεδομένου ότι η υλοποίηση των κατασκευαστικών έργων παρακολουθείται από την ομάδα επίβλεψης των Αστικών Συμβουλίων Αποχετεύσεων και στην προκειμένη περίπτωση του ΣΑΛΑ. Συνεπώς, ο έλεγχος που ήταν εφικτός να γίνει από το ΤΑΥ, ήταν μόνο λογιστικός και όχι τεχνικός, βάσει των χρεωστικών σημειώσεων. Ο Διευθυντής επισήμανε, επίσης, στην απάντησή, του ότι το Τμήμα παρακολουθεί τις τρέχουσες συμβάσεις του ΣΑΛΑ που προβλέπουν για καταβολή κυβερνητικής συνεισφοράς, ότι λαμβάνει και ελέγχει τα παραδοτέα, ωστόσο δεν είναι δυνατό να υπάρχει μόνιμα ομάδα επίβλεψης των έργων.

Πρόσθετα, μας ενημέρωσε ότι το Λογιστήριο του ΤΑΥ έχει αναστείλει τις πληρωμές από το προηγούμενο έτος (2018) σε όλα τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, εκτός από ένα τοκοχρεωλύσιο, παρά το ότι υπάρχει δυνατότητα ανάκτησης ενδεχόμενων

υπερπληρωμών, αφού υπάρχουν συνεχόμενες υποχρεώσεις προς όλα τα Συμβούλια Αποχeteύσεων.

Όσον αφορά στην ετοιμασία Μνημονίου Συναντίληψης, με το οποίο θα καθοριστούν οι υποχρεώσεις, ευθύνες και αρμοδιότητες τόσο του ΣΑΛΑ, ως φορέα υλοποίησης του έργου, όσο και του ΤΑΥ, το οποίο θα παρακολουθεί το έργο από οικονομικής άποψης και σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη.

(γ) Κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑΛΑ για την κατασκευή αποχeteυτικού συστήματος λυμάτων στις Κοινότητες Αγίου Τύχωνα και Μουτταγιάκας. Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκαν δύο πληρωμές, συνολικού ποσού €731.011, που διενήργησε στις 21.12.2017 το ΤΑΥ προς το ΣΑΛΑ, ως μέρος της κυβερνητικής συνεισφοράς για την κατασκευή αποχeteυτικού συστήματος λυμάτων στις Κοινότητες Αγίου Τύχωνα και Μουτταγιάκας, βάσει συμβολαίου. Οι υπό αναφορά πληρωμές έγιναν στη βάση δύο χρεωστικών σημειώσεων του ΣΑΛΑ. Η μία, ημερ. 6.12.2016, για ποσό ύψους €526.590, αφορούσε στην εκτελεσθείσα εργασία που πραγματοποιήθηκε μέχρι τις 19.9.2016 και η άλλη, ημερ. 19.12.2017, για ποσό ύψους €204.421, αφορούσε στην εκτελεσθείσα εργασία που πραγματοποιήθηκε μέχρι το τέλος Ιουλίου του 2017. Το συνολικό ποσό των €731.011 προέκυψε μετά από αφαίρεση από το συνολικό κόστος των εκτελεσθεισών εργασιών των έργων (€1.751.735), των συνολικών ποσών που είχαν ήδη χρεωθεί στο Τμήμα (€1.020.724). Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε προέκυψε ότι το Τμήμα δεν προσκόμισε επαρκή στοιχεία, που να τεκμηριώνουν την ορθότητα του κόστους της εκτελεσθείσας εργασίας που διενεργήθηκε από το ΣΑΛΑ. Σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα, ημερ. 13.12.2017, προς τον τότε Διευθυντή του Τμήματος, οι κατασκευαστικές εργασίες του εν λόγω έργου είχαν ουσιαστικά συμπληρωθεί εντός του 2017 και βρίσκονταν, κατά την περίοδο εκείνη, στην Περίοδο Ευθύνης Ελαττωμάτων. Αναφέρεται επίσης ότι, για σκοπούς πιστοποίησης των υπό αναφορά χρεώσεων του ΣΑΛΑ, το ΤΑΥ διενήργησε στις 21.11.2017 δειγματοληπτικούς επιτόπιους ελέγχους στις εκτελεσθείσες εργασίες, στον βαθμό όπου αυτό ήταν εφικτό. Αναφορικά με τους ελέγχους που διενήργησε το Τμήμα για την εξακρίβωση της ποιότητας των εκτελεσθεισών εργασιών και της ορθότητας των χρεώσεων του ΣΑΛΑ προς το Τμήμα, η Υπεύθυνη Μηχανικός του Τμήματος για το έργο μάς πληροφόρησε ότι, σε συνάντηση που πραγματοποίησε τον Νοέμβριο του 2017 με τους ιδιώτες συμβούλους του ΣΑΛΑ για το έργο, διενήργησε μόνο επαλήθευση των ΠΕΕ του έργου με τα δελτία ποσοτήτων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, εξ' όσων γνωρίζει, δεν διενεργήθηκαν από το Τμήμα οποιοδήποτε έλεγχοι, κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, για την εξακρίβωση των πιο πάνω σκοπών, καθώς και ότι δεν υπάρχουν οποιαδήποτε γραπτά στοιχεία που να τεκμηριώνουν την τυχόν διενέργειά τους.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε συνεδρία της ΚΕΑΑ που πραγματοποιήθηκε στις 19.12.2018 εξετάστηκε ο διακανονισμός όλων των εκκρεμοτήτων, σε σχέση με το συγκεκριμένο συμβόλαιο και αποφασίστηκε η πληρωμή του ποσού των €375.000 προς τον Ανάδοχο, για πλήρη και τελική διευθέτηση του θέματος. Η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την απόφαση της Επιτροπής και ζήτησε να ισχύσει ότι απορρέει από τη σύμβαση. Λαμβανομένου υπόψη των πιο πάνω, δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της ορθότητας του ποσού και της νομιμότητας των πληρωμών που αναφέρονται πιο πάνω.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Τμήμα εφαρμόσει διαδικασίες για να καθίσταται δυνατή η έγκαιρη πιστοποίηση εργασιών που αφορούν σε έργα, τα οποία κατασκευάζονται από τρίτους και για τα οποία καταβάλλεται, μέσω του Τμήματος, κυβερνητική συνεισφορά. Επίσης, έγινε εισήγηση όπως ο Αρμόδιος Λειτουργός που συστήνει τη διενέργεια της δαπάνης και ο Ελέγχων Λειτουργός ή ο εκπρόσωπός του που αποφασίζουν την έγκριση ή απόρριψη της

πληρωμής, βεβαιώνονται σε όλες τις περιπτώσεις για την ικανοποιητική εκτέλεση των όρων των συμβολαίων και των υπηρεσιών που καθορίζονται στο τιμολόγιο/παραστατικό πληρωμής σύμφωνα με τις πρόνοιες της Εγκυκλίου με αρ. 1730 της Γενικής Λογίστριας, αναφορά στην οποία γίνεται και σε προηγούμενο σημείο της Έκθεσης. Επίσης, επισημάνθηκε ότι ο εκπρόσωπος της Γενικής Λογίστριας (Λειτουργός Οριστικοποίησης) θα πρέπει, για σκοπούς επιβεβαίωσης της ορθότητας των εν λόγω πληρωμών, όπου το κρίνει αναγκαίο να ζητά περαιτέρω στοιχεία ή διευκρινίσεις ή αν θεωρεί ότι τα διαλαμβανόμενα στο υπό αναφορά παραστατικό πληρωμής δεν εφαρμόζονται ικανοποιητικά, να τα επιστρέφει στον Ελέγχοντα Λειτουργό ή στον κατάλληλα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του με τις παρατηρήσεις του και την αναγκαία τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες της υπό αναφορά Εγκυκλίου.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι οι έλεγχοι γίνονται στα πλαίσια των δυνατοτήτων του ΤΑΥ και στην προκειμένη περίπτωση, όπου το έργο είχε ουσιαστικά ολοκληρωθεί, δεν ήταν δυνατό να ελεγχθούν επιχωματώσεις, συμπίεσεις, υλικά κ.λπ.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε επίσης ότι, εφόσον η ΚΕΑΑ, που είναι το αρμόδιο όργανο, αποφάσισε ότι το ΣΑΛΑ πρέπει να καταβάλει το ποσό των €375.000, το ΤΑΥ θα εξετάσει αν του αναλογεί μέρος του, νοουμένου ότι υποβληθεί και η αντίστοιχη χρεωστική σημείωση από μέρους του ΣΑΛΑ. Μας ενημέρωσε επίσης ότι και σε αυτή την περίπτωση το Λογιστήριο του ΤΑΥ ανέστειλε τις πληρωμές από το προηγούμενο έτος σε όλα τα Συμβούλια Αποχτεύσεων, εκτός από ένα τοκοχρεωλύσιο, παρά το ότι υπάρχει δυνατότητα ανάκτησης ενδεχόμενων υπερπληρωμών, αφού υπάρχουν συνεχόμενες υποχρεώσεις προς όλα τα Συμβούλια Αποχτεύσεων.

(δ) Κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑΠΑ για την κατασκευή αποχτευτικών έργων. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εξετάστηκε πληρωμή ύψους €1.150.000 που διενήργησε στις 21.12.2017 το Τμήμα προς το ΣΑΠΑ, ως μέρος της κυβερνητικής συνεισφοράς για την κατασκευή αποχτευτικών δικτύων στις περιφερειακές Κοινότητες Αναβαργό, Έμπα, Κονιά, Χλώρακα, Κισσόνεργα και Λέμπα για την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Σε εσωτερικό σημείωμα, ημερ. 19.12.2017, προς τον Προϊστάμενο του Λογιστηρίου, μέσω του Διευθυντή του ΤΑΥ, η Αρμόδια Λειτουργός ανέφερε ότι για τον καθορισμό των οφειλών για κάθε έργο ανατέθηκε σε ιδιώτη σύμβουλο η ετοιμασία μελετών, οι οποίες δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί και παρουσιαστεί στην Τεχνική Διυπουργική Επιτροπή. Οι μελέτες αναμένετο να ολοκληρωθούν τον Μάρτιο του 2018 και στη συνέχεια, αφού εξασφαλιζόταν η έγκριση της Τεχνικής Διυπουργικής Επιτροπής, θα προωθούνταν στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ για να συγκαλέσει Διυπουργική Επιτροπή. Σύμφωνα με το υπό αναφορά δελτίο πληρωμής και επισυνημμένα έγγραφα, φαίνεται ότι η έγκριση της πληρωμής βασίστηκε μόνο στο υπό αναφορά εσωτερικό σημείωμα και σε αντίγραφα μητρώων που παρουσιάζουν τις συνολικές κυβερνητικές συνεισφορές που καταβλήθηκαν μέχρι την 31.12.2014 προς το ΣΑΠΑ και στοιχεία για την ολική κεφαλαιουχική δαπάνη των έργων, βάσει των υπολογισμών του ΣΑΠΑ.

Επισημάνθηκε ότι δεν κατέστη δυνατή η διενέργεια, από την Υπηρεσία μας, οποιουδήποτε περαιτέρω ελέγχου της πληρωμής, όπως, μεταξύ άλλων, η επισκόπηση των μελετών του ιδιώτη συμβούλου, ώστε να εξακριβωθεί η λογικότητα των προκαταρκτικών πληρωμών και να αποκλειστεί το ενδεχόμενο διενέργειας υπερπληρωμής προς το ΣΑΠΑ, καθότι, όπως μας αναφέρθηκε, ο σχετικός φάκελος βρισκόταν στα χέρια του ιδιώτη συμβούλου.

Λαμβανομένου υπόψη των πιο πάνω, αλλά και του γεγονότος ότι η εν λόγω πληρωμή προς το ΣΑΠΑ αφορούσε σε συμβόλαια σχετιζόμενα με σκάνδαλο διαφθοράς, για το οποίο υπήρξαν καταδίκες, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να επιβεβαιώσει την ορθότητα του ποσού και τη νομιμότητα της πληρωμής.

Σύσταση: Επισημάνθηκε ότι, τόσο ο Αρμόδιος Λειτουργός σύστασης της πληρωμής όσο και ο Ελέγχων Λειτουργός ή ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός του πρέπει να επισυνάπτουν στο δελτίο πληρωμής επαρκή δικαιολογητικά, τα οποία να καθιστούν δυνατή την επαλήθευση της λογικότητας και ορθότητας κάθε πληρωμής. Έγινε επίσης εισήγηση όπως ο εκπρόσωπος της Γενικής Λογίστριας, όπου το κρίνει αναγκαίο, ζητά περαιτέρω στοιχεία ή διευκρινίσεις ή αν θεωρεί ότι τα διαλαμβανόμενα στο υπό αναφορά παραστατικό πληρωμής δεν εφαρμόζονται ικανοποιητικά, να τα επιστρέφει στον Ελέγχων Λειτουργό ή στον κατάλληλα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του με τις παρατηρήσεις του και την αναγκαία τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες της υπό αναφορά Εγκυκλίου της Γενικής Λογίστριας με αρ. 1730.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι οι πληρωμές που είχαν γίνει προς το ΣΑΠΑ, όπως και προς άλλα Αστικά Συμβούλια Αποχτεύσεων το 2017, έγιναν κατόπιν σχετικής απόφασης τόσο του Υπουργείου Οικονομικών όσο και με σχετικό Νόμο, που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Μας ανέφερε επίσης ότι, κατά τη διενέργεια των πληρωμών, το ΤΑΥ διασφάλιζε ότι θα παρέμενε χρεωστικό υπόλοιπο και ότι η διευθέτηση των κρατικών οφειλών προς το ΣΑΠΑ θα είναι το αποτέλεσμα απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής που θα εξετάσει και θα συμφωνήσει τα απορρέοντα της Διυπουργικής Τεχνικής Επιτροπής με το ΣΑΠΑ. Μας ενημέρωσε επίσης ότι και σε αυτή την περίπτωση το Λογιστήριο του ΤΑΥ ανέστειλε τις πληρωμές από το προηγούμενο έτος σε όλα τα Συμβούλια Αποχτεύσεων, εκτός από ένα τοκοχρεωλύσιο, παρά το ότι υπήρχε δυνατότητα ανάκτησης ενδεχόμενων υπερπληρωμών, αφού υπήρχαν συνεχόμενες υποχρεώσεις προς όλα τα Συμβούλια.

(ε) Κυβερνητική συνεισφορά προς το ΣΑ Λάρνακας για την κατασκευή Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων. Το Τμήμα κατέβαλε στις 21.12.2017, προς το ΣΑ Λάρνακας, ποσό ύψους €2.230.000, από το οποίο ποσό €438.637 αφορούσε σε πληρωμή έναντι των οφειλών του Κράτους για την επέκταση του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων. Το Τμήμα ανέθεσε σε ιδιώτη σύμβουλο την ετοιμασία μελέτης για τον καθορισμό του κόστους κατασκευής του Σταθμού και της συνεισφοράς της Κυβέρνησης, η οποία ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε στις 2.11.2016 από Τεχνική Διυπουργική Επιτροπή. Βάσει της μελέτης, η κυβερνητική συνεισφορά για την κατασκευή του Σταθμού ανήλθε στο συνολικό ποσό των €22.617.463, από το οποίο καταβλήθηκε ποσό ύψους €21.812.334. Μετά τη διενέργεια της πιο πάνω πληρωμής ύψους €438.637, παρέμεινε υπόλοιπο προς εξόφληση ποσό ύψους €366.492. Το ΣΑ Λάρνακας διαφώνησε με το ύψος της υπό αναφορά κυβερνητικής συνεισφοράς που καθορίζεται στη μελέτη και ζήτησε την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €3,4 εκ. περίπου. Συναφώς αναφέρθηκε ότι το Τμήμα με επιστολές του, ημερ. 28.12.2016 και 3.10.2018, ζήτησε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ τη σύγκληση Εξ Υπουργών Επιτροπής, για τη λήψη τελικών αποφάσεων επί του θέματος των οφειλών, η οποία εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Τμήμα, για σκοπούς οριστικοποίησης του θέματος και καθορισμού της τελικής συνεισφοράς του Κράτους έναντι του κόστους κατασκευής του Σταθμού, παρακολουθεί στενά το θέμα, αποστέλλοντας σχετικές υπενθυμίσεις για τη σύγκληση της Εξ Υπουργών Επιτροπής.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι οι πληρωμές προς το ΣΑ Λάρνακας, όπως και προς άλλα Αστικά Συμβούλια Αποχτεύσεων το 2017, έγιναν κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και με σχετικό Νόμο που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, με τις πληρωμές αυτές, το ΤΑΥ διασφάλισε ότι παρέμενε χρεωστικό υπόλοιπο, ώστε να μην γίνει εξόφληση των κρατικών οφειλών προς το ΣΑ Λάρνακας και ότι η διευθέτηση των κρατικών οφειλών προς

το εν λόγω ΣΑ θα είναι το αποτέλεσμα της Διϋπουργικής Επιτροπής που θα εξετάσει και θα συμφωνήσει τα απορρέοντα της Διϋπουργικής Τεχνικής Επιτροπής με το ΣΑ Λάρνακας.

(στ) Κυβερνητική συνεισφορά για την αποπληρωμή δανείου που σύναψε το ΣΑΛ με την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης για την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Μιας Μηλιάς. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εξετάστηκαν δύο πληρωμές ύψους €1.077.619 και €1.050.000 που διενήργησε το Τμήμα προς το ΣΑΛ στις 20.4.2017 και 21.12.2017, ως κυβερνητική συνεισφορά για την αποπληρωμή των δόσεων του δανείου για την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Μιας Μηλιάς, που αφορούσαν στα έτη 2016 και 2017, αντίστοιχα. Σχετικά με το θέμα αυτό αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

- Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του αρ. 67514 και ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε την ανάληψη από το Κράτος του κόστους κατασκευής του νέου Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στη Μια Μηλιά, στο μέρος εκείνο που αναλογεί στην Ελληνοκυπριακή Κοινότητα, δηλαδή το 60% του ολικού κόστους, το οποίο ανέρχεται στα €24 εκ.
- Για την κατασκευή του έργου, το ΣΑΛ σύναψε δάνειο ύψους €34 εκ. από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, από το οποίο ποσό ύψους €21 εκ. ανέλαβε να αποπληρώσει το Κράτος.
- Το ΣΑΛ ανέλαβε, βάσει Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, την εκτέλεση εργασιών που σχετίζονται με την κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων (δικτύων, αντλιοστασίων και σταθμών επεξεργασίας λυμάτων) σε Κοινότητες στην ευρύτερη περιοχή Λευκωσίας, με την προϋπόθεση ότι το Κράτος θα συνείσφερε έναντι του κόστους κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας τους. Το ΣΑΛ ήταν ο ανάδοχος σε όλα τα έργα, με εξαίρεση αυτό του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Μιας Μηλιάς, του οποίου, λόγω του Δικοινοτικού χαρακτήρα του, ανέλαβε ως ανάδοχος το United Nations Development Programme (UNDP).
- Συναφώς αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με το τελευταίο διαθέσιμο Πιστοποιητικό Ενδιάμεσης Πληρωμής (ΠΕΕ), το ολικό κόστος του έργου ανήλθε στα €24.891.150 μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, από το οποίο το 60% αναλογεί στο Κράτος, δηλαδή €14.934.690 μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (€17.174.893 με ΦΠΑ 15%). Σε εσωτερικό σημείωμα, ημερ. 14.8.2015, που ετοίμασε η Αρμόδια Λειτουργός, αναφέρεται ότι η οφειλή του Κράτους ανέρχεται στο πιο πάνω ποσό πλέον το ποσό των τόκων που αντιστοιχούν στις πραγματικές πληρωμές που διενήργησε το ΣΑΛ προς το UNDP και όχι στο ολικό ποσό του δανείου που σύναψε το ΣΑΛ για την κατασκευή του έργου. Επισημαίνεται ότι το ΣΑΛ χρεώνει επιπρόσθετα, το Κράτος, με διοικητικά έξοδα ύψους 10% πάνω σε όλα τα έργα που εκτέλεσε εκ μέρους του Κράτους, συμπεριλαμβανομένου και του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Μιας Μηλιάς, χωρίς ωστόσο να έχει γίνει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ του Κράτους και του ΣΑΛ, η οποία να καθορίζει την επιβολή της χρέωσης και το ύψος του ποσοστού. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ΣΑΛ, τα διοικητικά έξοδα που προκύπτουν από την κατασκευή του εν λόγω έργου ανέρχονται στα €2,1 εκ. (€21 εκ. επί 10%).
- Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, με επιστολή της, ημερ. 28.6.2016, ζήτησε από τον τότε Διευθυντή του ΤΑΥ όπως πληροφορηθεί, μεταξύ άλλων, κατά πόσο εκτελέστηκαν πρόσθετες εργασίες στον Σταθμό Επεξεργασίας Λυμάτων

Μιας Μηλιάς, πέραν από αυτές που καταγράφονται στο προαναφερόμενο ΠΕΕ, καθότι σε αντίθετη περίπτωση το ποσό που παραχώρησε το Κράτος προς το ΣΑΛ, μέσω του δανείου των €21 εκ., είναι μεγαλύτερο κατά €3.825.107 από το κόστος του έργου που αναλογεί στο Κράτος και συνεπώς η διαφορά θα πρέπει να λογιστεί προς εξόφληση άλλων υποχρεώσεων του Κράτους προς το ΣΑΛ.

Από επισκόπηση που διενεργήθηκε στον σχετικό φάκελο του έργου δεν εντοπίστηκε απάντηση του ΤΑΥ ή οποιαδήποτε στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τη διενέργεια ελέγχου και τη λήψη μέτρων για τον διακανονισμό του ύψους των οφειλών.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι οι πληρωμές προς το ΣΑΛ, όπως και προς άλλα Αστικά Συμβούλια Αποχτεύσεων το 2017, έγιναν κατόπιν σχετικής απόφασης τόσο του Υπουργείου Οικονομικών όσο και με σχετικό Νόμο που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και ότι με τις πληρωμές αυτές το ΤΑΥ διασφάλιζε ότι παρέμενε χρεωστικό υπόλοιπο, ώστε να μην γίνει εξόφληση των κρατικών οφειλών προς το ΣΑΛ βασισμένο στα ποσά του τελικού πιστοποιητικού πληρωμής για το έργο.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις απόψεις τις επί του θέματος της κυβερνητικής συνεισφοράς που καταβλήθηκε στα υπό αναφορά Συμβούλια Αποχτεύσεων, όσον αφορά στην ορθότητα του ύψους των ποσών που πληρώθηκαν.

3.1.2 Καταβολή πιστώσεων προς το Συμβούλιο Αποχτεύσεων Κοκκινοχωριών για την κάλυψη του κόστους απαλλοτρίωσης τεμαχίων που επηρεάζονται από την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στην Άχνα.

Στις 21.12.2017 το Τμήμα κατέβαλε το ποσό των €253.523 προς το Συμβούλιο Αποχτεύσεων Κοκκινοχωριών (ΣΑΚ) για να δοθεί ως αποζημίωση προς τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, για την απαλλοτρίωση των τεμαχίων τους ένεκα της υλοποίησης του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στην Άχνα και προς τους νομικούς συμβούλους του Συμβουλίου, οι οποίοι διαχειρίζονταν το θέμα αυτό. Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, μεταξύ του Τμήματος και του ΣΑΚ, το Τμήμα κατέβαλε ήδη κατά το 2012 το ποσό των €1.295.637. Σε επιστολή, ημερ. 15.6.2017, του ΣΑΚ προς το Τμήμα, αναφέρεται ότι από το πιο πάνω ποσό έχουν καταβληθεί €905.761 προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, οι οποίοι αποδέχτηκαν την προσφορά αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένου των τόκων και ποσό ύψους €10.001 προς τους νομικούς συμβούλους. Στην επιστολή επισυνάπτεται επίσης αναλυτική κατάσταση του υπολογιζόμενου τελικού κόστους αποζημίωσης των υπολειπόμενων επηρεαζόμενων ιδιοκτητών, μη συμπεριλαμβανομένου των τόκων, οι οποίοι θα καθοριστούν από το Δικαστήριο, καθώς και των προκαταρκτικών πρόσθετων δικηγορικών εξόδων και εξόδων εκτίμησης, το οποίο ανέρχεται στο συνολικό ποσό των €633.398 (€604.170 + €29.228). Σύμφωνα με την υπό αναφορά επιστολή, το εν λόγω κόστος καλυπτόταν από το υπόλοιπο της πληρωμής που κατέβαλε το Τμήμα κατά το 2012, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των €379.875 και του ποσού των €253.523 που κατέβαλε το Τμήμα στις 21.12.2017. Όπως διαπιστώθηκε, το Δελτίο Πληρωμής με το οποίο καταβλήθηκε το ποσό των €253.523 προς το ΣΑΚ δεν συνοδεύεται με οποιαδήποτε δικαιολογητικά, βάσει των οποίων να τεκμηριώνεται η καταβολή του πιο πάνω ποσού προς τους δικαιούχους. Σε επιστολή, ημερ. 10.9.2018, που απέστειλε το ΣΑΚ προς το Τμήμα, κατόπιν υπόδειξης της Υπηρεσίας μας, για σκοπούς πληροφόρησης αναφορικά με την πληρωμή των €253.523, αναφέρεται ότι, από το υπό αναφορά ποσό καταβλήθηκαν σε επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες και για δικηγορικά έξοδα και έξοδα εκτίμησης μόνο τα €117.423, ενώ το υπόλοιπο ποσό που ανέρχεται στα €136.100 θα χρησιμοποιείτο για να καλύψει μέρος του ποσού των αποζημιώσεων προς τους υπόλοιπους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, για τους οποίους το ΣΑΚ κατέθεσε παραπομπή στο Δικαστήριο για καθορισμό των αποζημιώσεων. Αναφέρεται επίσης ότι το ποσό των €136.100 δεν

μπορούσε να καλύψει ολόκληρο το ποσό των απαιτούμενων αποζημιώσεων και για τον σκοπό αυτό θα ζητείτο πρόσθετο ποσό από το ΤΑΥ. Παρατηρήθηκε, ωστόσο, ότι στην υπό αναφορά επιστολή δεν γινόταν καμία αναφορά για το ποσό των €379.875, το οποίο παρέμεινε ως υπόλοιπο από την προηγούμενη πληρωμή του ΤΑΥ. Στην επιστολή αυτή επισυνάπτεται κατάσταση, στην οποία φαίνεται ότι από το ποσό των €633.398, το οποίο βάσει της επιστολής του ΣΑΚ, ημερ. 15.6.2017, αποτελούσε το υπολογιζόμενο τελικό ποσό αποζημίωσης μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων, καταβλήθηκε μόνο ποσό ύψους €102.038.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι το Τμήμα θα πρέπει να ζητήσει εξηγήσεις από το ΣΑΚ αναφορικά με το υπόλοιπο ποσό από τη συνεισφορά που κατέβαλε το 2012, που ανέρχεται στα €379.875, καθώς επίσης ότι το Τμήμα οφείλει να παρακολουθεί στενά τις πληρωμές που καταβάλλει προς το ΣΑΚ στο πλαίσιο του πιο πάνω θέματος. Για τον σκοπό αυτό έγινε εισήγηση όπως το Τμήμα τηρεί καταστάσεις, στις οποίες να καταγράφει τις πληρωμές που καταβάλλει προς το ΣΑΚ και τις πληρωμές αποζημιώσεων που γίνονται προς τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες και προς τους νομικούς συμβούλους, οι οποίες θα πρέπει να συνοδεύονται με τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία. Επίσης, έγινε εισήγηση όπως, για να μην παραμένει στο Ταμείο του ΣΑΚ υπόλοιπο, αλλά και για σκοπούς καλύτερου ελέγχου της διαχείρισης των πιστώσεων που καταβάλλει το Τμήμα προς το ΣΑΚ, εξεταστεί το ενδεχόμενο το Τμήμα να αποζημιώνει εκ των υστέρων το ΣΑΚ για τις πληρωμές που διενεργεί προς τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες και τους νομικούς συμβούλους.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα κατέβαλε στο ΣΑΚ το ποσό του €1.295.637, παρά το γεγονός ότι δεν είχε υλοποιήσει δαπάνες μέχρι τότε, για να μπορέσει το ποσό αυτό να είναι επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση, εξού και καταβλήθηκε στο τέλος του έτους (21 Δεκεμβρίου 2012). Μας πληροφόρησε επίσης ότι, εντός του 2018, στάληκαν κάποια στοιχεία πληρωμών από το ΣΑΚ προς το ΤΑΥ, που αφορούσαν σε απαλλοτριώσεις, ενώ το ΤΑΥ προτίθεται να στείλει εκ νέου επιστολή, με την οποία να ζητά από το ΣΑΚ ανάλυση των εξόδων που διενεργήθηκαν για σκοπούς απαλλοτριώσεως, καθώς και τι αναμένεται να πληρωθεί ακόμη. Σε περίπτωση που έχει καταβληθεί μεγαλύτερο ποσό από το οφειλόμενο, η διαφορά θα διευθετηθεί μέσω της συνεισφοράς του ΣΑΚ προς το ΤΑΥ για την υλοποίηση του Έργου.

3.1.3 Αξιοποίηση Επεξεργασμένων Λυμάτων Πόλεων - Προμήθεια σωλήνων από ελατό χυτοσίδηρο για τη σύνδεση του αντλιοστασίου και το αρδευτικό δίκτυο της περιοχής Βαθιάς Γωνιάς. Το Τμήμα διενήργησε στις 19.12.2017 πληρωμή ύψους €321.428 πλέον ΦΠΑ σε χρέωση του άρθρου «Αξιοποίηση Επεξεργασμένων Λυμάτων Πόλεων», για την εξόφληση της σύμβασης με αρ. ΤΑΥ 14/2017, που αφορούσε στην προμήθεια σωλήνων από ελατό χυτοσίδηρο για τη σύνδεση του αντλιοστασίου με το αρδευτικό δίκτυο της περιοχής Βαθιάς Γωνιάς. Αναφορικά με το θέμα αυτό, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με πρακτικό παραλαβής της Επιτροπής Παραλαβής, το οποίο αποτελεί και Πιστοποιητικό Οριστικής Παραλαβής των προμηθειών, η Επιτροπή αποφάσισε την οριστική παραλαβή των προμηθειών αφού πρώτα διενήργησε οπτικό (μακροσκοπικό) δειγματοληπτικό έλεγχο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, κατά τον οποίο διαπιστώθηκε η επαρκής ποιότητά τους και η πλήρωση των απαιτήσεων των τεχνικών προδιαγραφών. Στο εν λόγω πρακτικό αναφέρεται επίσης ότι η Επιτροπή αποφάσισε τη διενέργεια εργαστηριακού ελέγχου του υλικού των ελαστικών από EPDM, για σκοπούς επιβεβαίωσης ότι αυτό συνάδει με τις προδιαγραφές και στην κράτηση ποσοστού 3% από το ποσό τιμολογίου του αναδόχου το οποίο ανερχόταν στα €321.428 πλέον ΦΠΑ, ως εγγύηση μέχρι την έκδοση των εργαστηριακών αποτελεσμάτων.

Επισημάνθηκε, ότι ο Κανονισμός 28 των περί της Διαχείρισης της Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων και των Διαδικασιών Αποκλεισμού των Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Κανονισμών του 2016 (ΚΔΠ 138/2016) προνοεί ότι, σε περίπτωση που προβλέπεται από τη σύμβαση η υποβολή των προμηθειών σε οποιαδήποτε άλλη επιπρόσθετη εξέταση ή έλεγχο πέραν της μακροσκοπικής εξέτασης, τότε εκδίδεται πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής των προμηθειών και, όπου χρειάζεται, πρακτικό δειγματοληψίας, με σκοπό τη διενέργεια των καθορισμένων εξετάσεων ή ελέγχων, με τη μορφή που καθορίζεται σε εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Μετά το πέρας των εξετάσεων ή των ελέγχων και με βάση τα αποτελέσματά τους, η Επιτροπή Παραλαβής εκδίδει πιστοποιητικό παραλαβής ή απόρριψης. Ο υπό αναφορά Κανονισμός προνοεί επίσης ότι σε περίπτωση όπου η Επιτροπή Παραλαβής αποφασίσει την αποδοχή προμηθειών οι οποίες, μετά τη διενέργεια των καθορισμένων στη σύμβαση εξετάσεων ή ελέγχων, αποδεικνύεται ότι παρουσιάζουν αποκλίσεις που δεν είναι ουσιώδεις, σε σχέση με τις προδιαγραφές ή τους όρους της σύμβασης, δεν επηρεάζουν τη χρήση των προμηθειών και δεν επιφέρουν ουσιαστικό κόστος στην Αναθέτουσα Αρχή, τότε η Επιτροπή Παραλαβής πρέπει να καταγράψει τα γεγονότα και την εισηγήσή της για αποδοχή των προμηθειών, με μειωμένη τιμή, σε ειδική έκθεση την οποία παραπέμπει μέσω του Συντονιστή της σύμβασης, για εξέταση στην ΤΕΑΑ.

Σύσταση: Έγινε εισηγήση όπως η Επιτροπή Παραλαβής διασφαλίζει την παραλαβή προμηθειών βάσει των όρων της σύμβασης και των σχετικών Κανονισμών. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με την Εγκύκλιο με αρ. 1730 της Γενικής Λογίστριας, ο Συντονιστής της Σύμβασης και Αρμόδιος Λειτουργός για τη σύσταση της δαπάνης, ο οποίος συμμετέχει και στην Επιτροπή Παραλαβής προμηθειών δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να διασφαλίζει ότι έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις, εκεί όπου χρειάζεται (π.χ. ΤΕΑΑ) και ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για τη διενέργεια της δαπάνης έγιναν σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις. Επισημάνθηκε επίσης ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες της εν λόγω εγκυκλίου, ο Ελέγχων Λειτουργός ή ο εκπρόσωπός του πρέπει να βεβαιώνεται ότι η εργασία έχει εκτελεστεί ικανοποιητικά.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι, μετά τη διενέργεια των καθορισμένων ελέγχων, η Επιτροπή Παραλαβής ζήτησε την αντικατάσταση ή επιδιόρθωση των υλικών για οποιεσδήποτε αποκλίσεις από τις προδιαγραφές εντοπίστηκαν, όλες οι σχετικές ενέργειες καταγράφηκαν και έτυχαν σχετικής παρακολούθησης και ελέγχου και μετά τις ενέργειες αυτές ουδεμία απόκλιση συνέχισε να παρουσιάζεται και κανένα κόστος δεν μετακυλίστηκε στην Αναθέτουσα Αρχή.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της επί του θέματος.

3.1.4 Τήρηση μητρώου συμβολαίων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 46 των Κυβερνητικών Αποθηκών, για σκοπούς ελέγχου των αγαθών και υπηρεσιών που παρέχονται βάσει συμβολαίου, πρέπει να τηρείται σχετικό μητρώο συμβολαίων. Διαπιστώθηκε ότι, η πληρωμή παραγγελίας, βάσει σύμβασης για αγορά σωλήνων διάφορων προδιαγραφών για το έργο κατασκευής αρδευτικού δικτύου στην περιοχή Αναδασμού Αραδίππου Β' δεν καταχωρίστηκε στο μητρώο συμβολαίων. Επιπρόσθετα, για διάφορες πληρωμές αγαθών και υπηρεσιών που έγιναν από το Επαρχιακό Γραφείο ΤΑΥ Πάφου, δεν κατέστη δυνατό να επαληθευτεί η ορθότητα της χρέωσης του προμηθευτή ή η συμμόρφωσή της με τους όρους των σχετικών συμβάσεων, καθότι το Δελτίο Πληρωμής δεν συνοδευόταν από τα απαιτούμενα υποστηρικτικά έγγραφα. Αναφέρεται ότι τα στοιχεία αυτά ζητήθηκαν από το Επαρχιακό Γραφείο ΤΑΥ Πάφου με ηλεκτρονική αλληλογραφία στις 24.8.2018 και 28.8.2018, χωρίς ωστόσο να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας τον Οκτώβριο του 2018.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να διασφαλίσει την ενημέρωση του μητρώου συμβολαίου σε όλες τις περιπτώσεις προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών βάσει συμβολαίου.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς ενημέρωσε ότι τηρούνται μητρώα συμβολαίων σε όλες τις Επαρχίες και όπου εντοπίζεται περίπτωση τυχόν μη ενημέρωσης γίνονται αυστηρές συστάσεις.

3.2 Λειτουργικές δαπάνες. Από οικονομικό έλεγχο που διενεργήθηκε σε 38 αριθμούς αναφοράς λειτουργικών δαπανών, συνολικού ποσού ύψους €54.225.197, προέκυψαν τα ακόλουθα:

3.2.1 Αγορά ύδατος. Έγινε έλεγχος σε πληρωμές που αφορούσαν σε αγορά νερού από τις τέσσερις Μονάδες αφαλάτωσης νερού Δεκέλειας, Λεμεσού, Λάρνακας και Βασιλικού. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα εξής:

- Όσον αφορά στη Μονάδα Αφαλάτωσης Νερού Δεκέλειας διαπιστώθηκε ότι σε μια περίπτωση, κατά την τριμηνία 1.1.2017-31.3.2017, ποσότητα νερού 83.185 κ.μ. δεν παράχθηκε και πληρώθηκε με βάση την τιμή εφεδρείας. Σύμφωνα με γραπτές επεξηγήσεις του Αναδόχου των συμβάσεων προς το ΤΑΥ, για τη μειωμένη παραγωγή νερού ευθύνονταν οι κακές καιρικές συνθήκες στις 12.3.2017, οι οποίες υποχρέωσαν στο κλείσιμο της Μονάδας. Παρόλο ότι στις καταστάσεις που ήταν συνημμένες στο δελτίο πληρωμής καταγράφηκε από το ΤΑΥ ότι η πληρωμή των ποσοτήτων εφεδρείας που απαιτούσε ο Ανάδοχος γινόταν υπό την επιφύλαξη της διερεύνησης των ισχυρισμών για την αιτιολογία της συγκεκριμένης περιόδου εφεδρείας, διαπιστώθηκε ότι το θέμα ουδέποτε διερευνήθηκε. Σημειώνεται ότι το ποσό που καταβλήθηκε για τη συγκεκριμένη ποσότητα ανήλθε στις €14.026.
- Όσον αφορά στη Μονάδα Αφαλάτωσης Νερού Λάρνακας, διαπιστώθηκε η διαφωνία μεταξύ του ΤΑΥ και του Αναδόχου της σύμβασης, ως προς τους υπολογισμούς (απαιτήσεις/claims for relief και τόκους), με αποτέλεσμα το ποσό των εκάστοτε πληρωμών να είναι μικρότερο από το αντίστοιχο των τιμολογίων. Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, για το θέμα των διαφορών μεταξύ των δύο μερών έγινε παλαιότερα διαπραγμάτευση, χωρίς ωστόσο να επέλθει σχετική συμφωνία. Για τον λόγο αυτό, το ΤΑΥ προχώρησε στην πληρωμή με βάση αντίγραφο του εκάστοτε τιμολογίου, στο οποίο, με τη χρήση διορθωτικού υγρού, σβήνονταν τα σχετικά ποσά και χειρόγραφα αναγράφονταν τα ποσά τα οποία το ΤΑΥ θεωρούσε ορθά. Το πρωτότυπο τιμολόγιο αποτελούσε μέρος των συνημμένων εγγράφων στο δελτίο πληρωμής. Επίσης, οι πίνακες που ετοιμάζονταν από τον Ανάδοχο της σύμβασης στους οποίους παρουσιάζονταν αναλύσεις σχετικών ποσοτήτων νερού, οι τιμές μονάδος και οι σχετικοί υπολογισμοί δεν ήταν υπογεγραμμένοι από το ΤΑΥ, ούτε και οι αντίστοιχοι πίνακες που ετοιμάστηκαν από το ΤΑΥ ήταν υπογεγραμμένοι από τον Ανάδοχο.
- Όσον αφορά στη Μονάδα Αφαλάτωσης Νερού Λεμεσού, διαπιστώθηκαν διαφορές μεταξύ του ΤΑΥ και του Αναδόχου της σύμβασης, ως προς τον υπολογισμό της τιμής μονάδας απόσβεσης κεφαλαίου (capital recovery rate) και της τιμής μονάδας για την πληρωμή των ποσοτήτων που παράγονται πέραν των ελάχιστων ποσοτήτων (excess rate). Για το θέμα των διαφορών, μεταξύ των δύο μερών, έγινε παλαιότερα διαπραγμάτευση, χωρίς ωστόσο να επέλθει σχετική συμφωνία. Συναφώς αναφέρεται ότι το θέμα είχε χειριστεί και η ΚΕΑΑ, η οποία, κατά τη συνεδρία της στις 24.2.2016, ενέκρινε, σύμφωνα με εισήγηση της ΤΕΑΑ, την απόρριψη αιτήματος του Αναδόχου και εφαρμογή των όρων της σύμβασης. Όπως και στην περίπτωση των πληρωμών, σε σχέση με τη Μονάδα

αφαλάτωσης νερού Λάρνακας, λόγω του πιο πάνω, το ΤΑΥ προχωρούσε στην πληρωμή με βάση αντίγραφο του εκάστοτε τιμολογίου, στο οποίο σβήνονταν τα σχετικά ποσά με τη χρήση διορθωτικού υγρού και χειρόγραφα αναγράφονταν τα ποσά τα οποία το ΤΑΥ θεωρούσε ορθά. Το πρωτότυπο τιμολόγιο αποτελούσε μέρος των συνημμένων εγγράφων στο δελτίο πληρωμής. Επίσης, οι πίνακες που ετοιμάζονταν από τον Ανάδοχο της σύμβασης, στους οποίους παρουσιάζονταν αναλύσεις σχετικών ποσοτήτων νερού, οι τιμές μονάδος και οι σχετικοί υπολογισμοί δεν ήταν υπογεγραμμένοι από το ΤΑΥ, ούτε και οι αντίστοιχοι πίνακες που ετοιμάστηκαν από το ΤΑΥ ήταν υπογεγραμμένοι από τον Ανάδοχο.

- Οι διαφορές με τον Ανάδοχο της σύμβασης των Μονάδων Αφαλάτωσης Νερού Λάρνακας και Λεμεσού παραμένουν σε εκκρεμότητα και αναμένεται να επιλυθούν μέσω διαιτησίας.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως, στις περιπτώσεις που υπάρχουν επιφυλάξεις από μέρος του ΤΑΥ για συγκεκριμένες ποσότητες, αυτό να προβαίνει σε διερεύνηση του θέματος το συντομότερο δυνατό, ενώ δεν θα πρέπει να καταβάλλονται ποσά για τα οποία το ΤΑΥ διατηρεί επιφυλάξεις. Όσον αφορά στους τρόπους πληρωμής που περιγράφονται πιο πάνω, υποδείχθηκε ότι η διόρθωση των αντιγράφων τιμολογίων με διορθωτικό υγρό είναι απαράδεκτη και έγινε εισήγηση όπως η όποια διαφωνία του Τμήματος στο εκάστοτε τιμολόγιο, να καταγράφεται από τον Αρμόδιο Λειτουργό ή/και τον Ελέγχοντα Λειτουργό ή τον κατάλληλα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του σε αυτό. Επιπλέον, επιστήθηκε η προσοχή στο ότι οι όροι των συμβάσεων θα πρέπει να είναι ξεκάθαροι, ώστε να αποφεύγονται διαφορετικές ερμηνείες από τους αναδόχους και σε περίπτωση διαφωνίας θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για έγκαιρη διευθέτηση.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο θέμα της Μονάδας αφαλάτωσης νερού Λάρνακας, ζητήθηκε στις 29.5.2019 από το Τμήμα Μετεωρολογίας η διερεύνηση του θέματος και σύμφωνα με σχετική απάντηση που λήφθηκε στις 4.6.2019 δικαιολογήθηκε η μη παραγωγή της σχετικής ποσότητας. Όσο αφορά στον τρόπο διόρθωσης του εκάστοτε τιμολογίου, μας πληροφόρησε ότι αυτό γίνεται με διαγραφή των ποσών με διαγράμμιση, ώστε να φαίνεται το αρχικό ποσό.

3.2.2 Συντήρηση βιολογικών συστημάτων. Διενεργήθηκε έλεγχος σε πληρωμές που έγιναν στα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας και που αφορούσαν στην κυβερνητική συνεισφορά για το κόστος και τη λειτουργία των συστημάτων άρδευσης των αποχετευτικών έργων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας για το έτος 2015 και πληρώθηκαν το 2017.

Η διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση του δικτύου διανομής Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας γίνεται αποκλειστικά από το κάθε Συμβούλιο, με το ΤΑΥ να εμπλέκεται στην καταγραφή των ενδείξεων, την τιμολόγηση και την είσπραξη των τελών πώλησης νερού. Τα δύο Συμβούλια Αποχετεύσεων αποζημιώνονται από το ΤΑΥ για την κάλυψη της δαπάνης της λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα μια ολοκληρωμένη συμφωνία μεταξύ του ΤΑΥ και της Κοινοπραξίας Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας (ΣΑΠΑΝ), για αγορά του παραγόμενου νερού στη βάση μιας μοναδιαίας τιμής ανά κυβικό μέτρο ανακυκλωμένου νερού, με αποτέλεσμα οι όποιοι υπολογισμοί να βασίζονται σε κατά καιρούς διάφορες αποφάσεις/εγκρίσεις/πρακτικά, οι οποίες, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν είναι ξεκάθαρες. Επιπλέον, στα αντίγραφα τιμολογίων που υποβλήθηκαν από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, για υποστήριξη των δαπανών, δεν τεκμηριώνεται με οποιοδήποτε τρόπο ότι ελέγχθηκαν ουσιαστικά από το ΤΑΥ πέραν του αριθμητικού

ελέγχου. Επισημαίνεται ότι όλα τα παραστατικά που υποβλήθηκαν στο ΤΑΥ από τα υπό αναφορά Συμβούλια δεν φέρουν οποιαδήποτε βεβαίωση από αρμόδιο πρόσωπο (πχ. λογιστή/ελεγκτή). Λόγω των πιο πάνω, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί, από την Υπηρεσία μας η ορθότητα των χρεώσεων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, αδυναμίες και ελλείψεις σχετικά με τα πιο πάνω καταγράφηκαν από τον Συντονιστή του Επαρχιακού Γραφείου ΤΑΥ Αμμοχώστου και από τον Υπεύθυνο του Λογιστηρίου του ΤΑΥ. Συγκεκριμένα, μετά από γραπτές οδηγίες του Διευθυντή του ΤΑΥ, ημερ. 23.2.2017, για άμεση πληρωμή ποσού συνολικού ύψους €264.603, ο Συντονιστής του Επαρχιακού Γραφείου ΤΑΥ Αμμοχώστου, με επιστολή του, ημερ. 17.3.2017, ανέφερε τα εξής:

- Για τη διενέργεια των σχετικών δαπανών, τα Συμβούλια δρουν αυτόβουλα και χωρίς να λαμβάνουν την προηγούμενη έγκριση του ΤΑΥ. Το μισθολόγιο των υπαλλήλων των Συμβουλίων, οι διακινήσεις τους, οι εργασίες συντήρησης κ.λπ καθορίζονται αποκλειστικά από τα ίδια τα Συμβούλια, ενώ το ΤΑΥ ουδέποτε επέβλεψε τις σχετικές εργασίες για να μπορεί να διαπιστωθεί η ποσότητα της εκτελεσθείσας εργασίας και η ικανοποιητική εκτέλεσή τους.
- Τα αιτήματα πληρωμής των Συμβουλίων προς το ΤΑΥ για καταβολή της κυβερνητικής συνεισφοράς γίνονται εκ των υστέρων και με την παρέλευση σημαντικού χρονικού διαστήματος από την πραγματοποίησή τους και ως εκ τούτου, το ΤΑΥ δεν μπορεί να έχει και να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο στις πραγματοποιούμενες δαπάνες. Τα τιμολόγια που υποβάλλουν τα Συμβούλια, ως αποδεικτικά, στα αιτήματα πληρωμής, πέραν του αριθμητικού/λογιστικού ελέγχου, δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να ελεγχθούν ουσιαστικά.

Μετά την επιβεβαίωση των ποσών ύψους €121.930 για το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και €122.033 για το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας, από την Ανώτερη Εκτελεστικό Μηχανικό της Υπηρεσίας Λειτουργίας και Συντήρησης Αρδευτικών Έργων, ο Συντονιστής Επαρχιακού Γραφείου ΤΑΥ Αμμοχώστου, με σημείωμά του, ημερ. 4.5.2017, προς το Λογιστήριο του Επαρχιακού Γραφείου, ζήτησε την πληρωμή τους. Στις 29.5.2017, η Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Αποχετεύσεων και Ανακύκλωσης με σημείωμά της προς τον Υπεύθυνο του Λογιστηρίου του ΤΑΥ ζήτησε την προώθηση της σχετικής πληρωμής.

Ο Προϊστάμενος του Λογιστηρίου του ΤΑΥ ζήτησε στις 28.6.2017, από την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Αποχετεύσεων και Ανακύκλωσης, μεταξύ άλλων, όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που χρησιμοποίησε η Αρμόδια Λειτουργός για να βεβαιωθεί για την αποδοχή των πληρωμών και τα σχόλιά της για το είδος και έκταση του ελέγχου που διενήργησε. Παρόλο ότι τα στοιχεία αυτά ουδέποτε προωθήθηκαν στο Λογιστήριο, οι σχετικές πληρωμές οριστικοποιήθηκαν στις 27.12.2017.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Κοινοπραξία ΣΑΠΑΝ, με επιστολή της, ημερ. 25.9.2017, υπέβαλε στο ΤΑΥ την απαίτηση των δύο Συμβουλίων για την κυβερνητική συνεισφορά για το κόστος και τη λειτουργία των εν λόγω αποχετευτικών έργων για το 2016. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου μας, δεν είχε προωθηθεί οποιαδήποτε πληρωμή.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι θα πρέπει να προωθηθεί η συνομολόγηση σχετικής συμφωνίας, μεταξύ του ΤΑΥ και της Κοινοπραξίας ΣΑΠΑΝ, το συντομότερο δυνατό. Επιπλέον, επιστήθηκε η προσοχή του Τμήματος σε όλες τις σχετικές πρόνοιες της υπό αναφορά Εγκυκλίου με αρ. 1730 της Γενικής Λογίστριας. Ιδιαίτερα αναφέρθηκε ότι, για την προώθηση πληρωμών θα πρέπει ο Αρμόδιος Λειτουργός που συστήνει την πληρωμή να βεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, ότι οι εργασίες έχουν εκτελεστεί ικανοποιητικά και έχουν

εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις, εκεί όπου χρειάζεται. Επίσης, ο Ελέγχων Λειτουργός ή εκπρόσωπός του που εξουσιοδοτεί τη δαπάνη, προτού το πράξει, θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι η εργασία έχει εκτελεστεί ικανοποιητικά σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014), αναλαμβάνοντας πλήρως τις ευθύνες που αναφέρονται σε αυτόν. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με την υπό αναφορά Εγκύκλιο, ο Χρήστης Οριστικοποίησης θα πρέπει να ελέγχει ότι η δαπάνη συνοδεύεται με όλα τα αναγκαία υποστηρικτικά έγγραφα, ώστε να ικανοποιηθεί για την ορθότητα και νομιμότητα της πληρωμής και, όπου το κρίνει αναγκαίο, να ζητά περαιτέρω στοιχεία ή διευκρινήσεις ή αν θεωρεί ότι τα διαλαμβανόμενα στο παραστατικό πληρωμής δεν εφαρμόζονται ικανοποιητικά, να τα επιστρέφει στον Ελέγχοντα Λειτουργό ή στον κατάλληλα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του, με τις παρατηρήσεις του και την αναγκαία τεκμηρίωση. Επισημάνθηκε επίσης ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου σε Υπουργείο/Τμήμα/Ανεξάρτητη Υπηρεσία, στο πλαίσιο διενέργειας των πληρωμών και ανεξάρτητα από την ορθότητα/νομιμότητα της πληρωμής, εντοπίζει θέματα που χρήζουν βελτίωσης σε ότι αφορά στην οικονομική διαχείρισή τους, τότε υποβάλλει, σε συνεννόηση με τον Λογιστή του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται, σχετικές εισηγήσεις στον Ελέγχοντα Λειτουργό για λήψη μέτρων, κυρίως όσον αφορά στην ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και στην τήρηση των αρχών της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 7 του Ν. 38(Ι)/2014.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα βρίσκεται σε διαβούλευση με την Κοινοπραξία ΣΑΠΑΝ για την επίτευξη συμφωνίας για αγορά του παραγόμενου νερού, στη βάση μίας μοναδιαίας τιμής ανά κ.μ. ανακυκλωμένου νερού μέχρι τέλος του 2019, και εάν αυτό δεν γίνει κατορθωτό, τότε το ΤΑΥ προτίθεται να προβεί σε ανοιχτό διαγωνισμό για την ανάθεση της διαχείρισης των εν λόγω δικτύων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μέσα από διαδικασίες διαπιστώθηκαν διαχρονικά προβλήματα, σχετικά με τις δαπάνες που αφορούσαν σε όλα στα Συμβούλια Αποχετεύσεων, τα οποία χρήζουν αντιμετώπισης, τα οποία τέθηκαν ενώπιον του Λογιστηρίου του Υπουργείου και των αρμοδίων του ΤΑΥ. Μας ενημέρωσε επίσης ότι έγινε προσπάθεια για να συμφωνηθούν οι διαδικασίες ελέγχου που διενεργούνται από το ΤΑΥ, χωρίς αυτή να καρποφορήσει και επιπλέον ότι το Λογιστήριο του ΤΑΥ έχει αναστείλει τις πληρωμές και, ως αποτέλεσμα, υπάρχουν οφειλόμενα στην Κοινοπραξία ΣΑΠΑΝ για το έτος 2016 και μετά.

Ο Διευθυντής, σε πρόσθετη απαντητική επιστολή του, μας πληροφόρησε επίσης ότι, από έλεγχο που διενήργησε το ΤΑΥ στα οφειλόμενα στην Κοινοπραξία ΣΑΠΑΝ για τα έτη 2016 και 2017, καταδείχθηκε ότι (i) οι δαπάνες ήταν αιτιολογημένες και επιλέξιμες (ii) οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έγιναν σύμφωνα με τους Κανονισμούς (iii) οι τιμές/μονάδες των διάφορων αγορών ήταν λογικές (iv) έγινε ο νενομισμένος έλεγχος εσωτερικά από τα Συμβούλια, προτού γίνουν, από αυτά, οι σχετικές πληρωμές (v) η πληρωμή μισθών και λειτουργικών εξόδων έγινε με βάση τη συμφωνία του ΤΑΥ με τα Συμβούλια, με επιμερισμό ποσοστού των συνολικών χρεώσεων (vi) δεν μπορεί να ελεγχθεί η ορθότητα των ποσοτήτων, αλλά ούτε και τι ακριβώς χρησιμοποιήθηκε, αφού οι λειτουργοί του ΤΑΥ δεν ήταν παρόντες και (vii) η υφιστάμενη συμφωνία δεν μπορεί να συνεχιστεί, καθότι απαιτείται η καθημερινή παρουσία των λειτουργών του ΤΑΥ, κάτι το οποίο είναι αδύνατο υπό τις περιστάσεις λόγω σοβαρής υποστελέχωσης, αλλά και που θα αποτελέσει επιπρόσθετο κόστος.

3.2.3 Φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα. Διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις στα μητρώα παρακολούθησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατανάλωση 1.055.328 kWh καταχωρίστηκε ως 10.553.280 kWh, συνεπώς

τα εν λόγω μητρώα δεν φαίνεται να αποτελούν ουσιαστικό εργαλείο παρακολούθησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το ετήσιο κόστος της οποίας για το ΤΑΥ ξεπερνά τα €10 εκ.

Σύσταση: Υποδείχθηκε ότι, λαμβάνοντας υπόψη το σημαντικό ύψος της σχετικής δαπάνης που καταβάλλεται ετησίως, θα πρέπει να γίνεται στενή παρακολούθηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι διόρισε Υπεύθυνο Λειτουργό για παρακολούθηση των μητρώων κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς επίσης ότι η υπό αναφορά καταχώριση διορθώθηκε και πρόκειται για τυπογραφικό λάθος.

3.3 Εισπράξεις.

(α) Τήρηση εντύπου ΓΛ14Α. Παρατηρήθηκε ανομοιομορφία στη λογιστική καταχώριση των εισπράξεων στο βιβλίο ταμείου έντυπο ΓΛ14Α τόσο από το Σύστημα Τιμολόγησης Νερού (ΣΤΝ) όσο και από το έντυπο ΓΛ18 «απόδειξη εισπράξης», στα Κεντρικά Γραφεία, σε σύγκριση με τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση για την εφαρμογή ομοιόμορφης διαδικασίας καταγραφής των εισπράξεων στο έντυπο ΓΛ14Α.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι θα εξεταστεί η σύστασή μας.

(β) Ηλεκτρονικό σύστημα οικονομικής διαχείρισης. Διαπιστώθηκε αδυναμία χειρισμού του ηλεκτρονικού συστήματος οικονομικής διαχείρισης από τους Ταμίες του Τμήματος, καθώς δεν φαίνεται να γνωρίζουν επαρκώς τις σχετικές με το σύστημα διαδικασίες και δεν μπόρεσαν να εξάξουν τις σχετικές πληροφορίες που ζητήθηκαν.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση για τη διοργάνωση εκπαίδευσης για τους Ταμίες, όσον αφορά στην ορθή και πλήρη αξιοποίηση του ηλεκτρονικού συστήματος οικονομικής διαχείρισης.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι οι Ταμίες τυγχάνουν συνεχούς στήριξης και ότι εντός του 2019 διοργανώθηκαν σχετικές εκπαιδεύσεις για ενίσχυσή τους.

3.4 Χορηγία Υπουργείου Εσωτερικών προς Κοινοτικά Συμβούλια για εξόφληση των οφειλών τους προς το ΤΑΥ.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 83.688, ημερ. 8.11.2017, ενέκρινε την εξόφληση των οφειλών συγκεκριμένων Κοινοτικών Συμβουλίων (ΚΣ) προς το ΤΑΥ, ύψους €18.694.749, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει τις αναγκαίες πιστώσεις για τον πιο πάνω σκοπό, ώστε αυτές να μεταφερθούν στο άρθρο 04.068 «Χορηγία στα Κοινοτικά Συμβούλια των Ελεύθερων Περιοχών» του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Εσωτερικών να μεριμνήσει ώστε, με συμψηφιστικές πράξεις, βάσει του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014), να εξοφληθούν οι οφειλές των εν λόγω ΚΣ προς το ΤΑΥ. Επισημάνθηκε ότι, η υπό αναφορά συσσώρευση των οφειλών των ΚΣ προέκυψε λόγω της διαχρονικής ασυνέπειας των ΚΣ να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους έναντι του ΤΑΥ.

(β) Με τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο (Αρ.1) του 2017 (Ν.45(ΙΙ)/2017), εγκρίθηκαν για τον υπό αναφορά σκοπό πρόσθετες πιστώσεις ύψους €18.694.750 και το Λογιστήριο του Υπουργείου Εσωτερικών με Διορθωτικό Δελτίο, ημερ. 9.1.2018 (με ημερομηνία αξίας τις 31.12.2017), χρέωσε το άρθρο «Χορηγία στα Κοινοτικά Συμβούλια των Ελεύθερων Περιοχών» και πίστωσε σχετικούς λογαριασμούς καταθέσεων του ΤΑΥ. Όπως μας πληροφόρησε ο Υπεύθυνος του Λογιστηρίου του ΤΑΥ, δεν πιστώθηκαν απευθείας τα

άρθρα εσόδων του ΤΑΥ καθότι, κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δεν ήταν γνωστός ο ακριβής διαχωρισμός των ποσών των εσόδων σε κεφάλαιο, τόκο και ΦΠΑ. Η μεταφορά στα έσοδα δεν είχε διενεργηθεί ούτε μέχρι το κλείσιμο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, τον Ιανουάριο του 2018, με αποτέλεσμα το πιο πάνω ποσό να παραμείνει στους σχετικούς λογαριασμούς καταθέσεων του ΤΑΥ στις 31.12.2017.

(γ) Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 23.5.2018 στο γραφείο της Ανώτερης Εκτελεστικού Μηχανικού, με τη συμμετοχή του Υπεύθυνου του Λογιστηρίου και δύο Τεχνικών Μηχανικών του ΤΑΥ, σχετικά με την αποπληρωμή των συσσωρευμένων καθυστερημένων οφειλών των ΚΣ, αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι:

- (i)** Η ημερομηνία αξίας θεωρήθηκε ως η 14.11.2017.
- (ii)** Θα εξοφλούνταν με σειρά πρώτα τα δικηγορικά έξοδα (ιδιωτών δικηγόρων), μετά οι τόκοι ανά χρέωση και τέλος οι χρεώσεις κεφαλαίου.
- (iii)** Για τις χρεώσεις μέχρι το 1999 θα αποκόπτονταν το 50% των χρεώσεων για τόκους και το άλλο 50% από το κεφάλαιο.
- (iv)** Εάν το ποσό μέχρι τις 23.5.2018 (ημερομηνία της σύσκεψης) ήταν μειωμένο (λόγω πληρωμών ή συμψηφισμού), σε σύγκριση με το υπόλοιπο στις 14.11.2017, τότε η εξόφληση (μέσω του συμψηφισμού) θα γινόταν έναντι των νέων τιμολογίων.
- (v)** Εάν οι συνολικές οφειλές μέχρι τις 23.5.2018 ήταν περισσότερες από τις οφειλές αυτές, τότε το ποσό του συμψηφισμού θα πιστωνόταν στον λογαριασμό του καταναλωτή (ΚΣ).
- (vi)** Για το ΚΣ Επισκοπής θα γινόταν ακύρωση των οφειλόμενων ποσών (με βάση σχετική ΚΔΠ 48/2017 (όπως επεξηγείται πιο κάτω) και ο συμψηφισμός θα γινόταν σύμφωνα με το ποσό σχετικού Πίνακα.

Μετά τη διενέργεια της εξόφλησης των διαφόρων οφειλών στο ΣΤΝ του ΤΑΥ, έγινε μεταφορά, εντός του 2018, των σχετικών ποσών με Διορθωτικό Δελτίο από τους λογαριασμούς καταθέσεων στα σχετικά άρθρα εσόδων και άλλων λογαριασμών καταθέσεων (για τις εισπράξεις ΦΠΑ), καθώς και η σχετική πληρωμή των δικηγορικών εξόδων. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου μας, παρέμενε σε εκκρεμότητα στον λογαριασμό καταθέσεων του Επαρχιακού Γραφείου ΤΑΥ Λεμεσού ποσό ύψους €159.547, το οποίο αφορούσε σε οφειλές του ΚΣ Επισκοπής, οι οποίες, ωστόσο, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, διαγράφηκαν. Συγκεκριμένα, έγιναν διορθωτικές πράξεις των χρεώσεων για την περίοδο 1.1.2016 μέχρι 31.12.2017, οι οποίες αφορούσαν σε ακυρωτικές χρεώσεις, ώστε όλη η κατανάλωση της εν λόγω περιόδου να χρεωθεί προς €0,30/κ.μ. νερού (αντί €0,77 ή €0,82/κ.μ.), σύμφωνα με τους περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη ή άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμούς του 2017, που καθόρισαν ότι για το ΚΣ Επισκοπής θα εφαρμόζεται η τιμή €0,30/κ.μ. αναδρομικά από την 1.1.2016. Ως αποτέλεσμα, οι οφειλές του υπό αναφορά ΚΣ μειώθηκαν κατά €159.547.

Από τα πιο πάνω, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Λόγω του ότι η ταξινόμηση του ποσού της χορηγίας στα κατάλληλα άρθρα εσόδων δεν είχε γίνει μέχρι το κλείσιμο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης τον Ιανουάριο του 2018, το ποσό αυτό παρέμεινε στους σχετικούς λογαριασμούς καταθέσεων του ΤΑΥ στις 31.12.2017. Το πιο πάνω είχε ως αποτέλεσμα τα έσοδα του ΤΑΥ και κατ' επέκταση των εσόδων στις

οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2017 να παρουσιάζονται εσφαλμένα μειωμένα κατά €18.775.907. Αντίστοιχα, τα έσοδα στις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2018 θα παρουσιάζονται εσφαλμένα αυξημένα με το ίδιο ποσό.

- Σύμφωνα με την Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων, τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος στις 31.12.2017 ανήλθαν στα €142.158.776. Ωστόσο, στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται το ποσό ύψους €18.775.907, το οποίο αφορά στις οφειλές των ΚΣ, οι οποίες εξοφλήθηκαν στο ΣΤΝ με ημερομηνία αξίας τις 14.11.2017. Το πιο πάνω λάθος/σφάλμα στις εν λόγω καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων προκύπτει από το γεγονός ότι οι καταστάσεις υποβλήθηκαν στη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας στις 22.2.2018, ενώ η ενημέρωση του ΣΤΝ έγινε, για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω, με μεγάλη καθυστέρηση, τον Μάιο του 2018, χωρίς να ετοιμαστούν και να υποβληθούν αναθεωρημένες καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων. Με βάση το πιο πάνω, τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2017 θα έπρεπε να παρουσιάζονται ως €123.382.869.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν παραμένουν σε λογαριασμούς καταθέσεων κατά τη λήξη του έτους ποσά που πιστώθηκαν σε αυτούς προσωρινά για συγκεκριμένο σκοπό. Εκφράστηκε η άποψη ότι, από την ημερομηνία της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, υπήρχε επαρκής χρόνος ούτως ώστε το ΤΑΥ να ήταν σε θέση να ενημερώσει το Υπουργείο Εσωτερικών για τα ακριβή ποσά που έπρεπε να πιστωθούν σε άρθρα εσόδων και όχι σε λογαριασμούς καταθέσεων, ή να μπορούσε να προχωρήσει σε σχετική τακτοποίηση των σχετικών ποσών ευθύς μόλις γινόταν η σχετική μεταφορά από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Επιπλέον, συστήθηκε όπως υποβληθούν το συντομότερο δυνατό, στη Γενική Λογίστρια, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, αναθεωρημένες καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων κατά τις 31.12.2017.

Ο Διευθυντής του ΤΑΥ μάς πληροφόρησε ότι, με βάση μια σειρά γεγονότων, το Τμήμα είχε δράσει αμέσως για τη διενέργεια των εισπράξεων, μόλις είχε απαντήσεις ή οδηγίες από τις αρμόδιες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, ωστόσο λαμβάνει υπόψη τις εισηγήσεις μας. Η Υπηρεσία εξακολουθεί να διατηρεί την άποψή της επί του θέματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα σταλούν αναθεωρημένες καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων κατά τις 31.12.2017, ως η σύστασή μας.

3.5 Συμφιλίωση μηχανογραφικού ΣΤΝ με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου. Εισαγωγικά αναφέρεται ότι το θέμα αυτό επισημάνθηκε με σχετική επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, η οποία κοινοποιήθηκε και στο ΤΑΥ ως το εμπλεκόμενο Τμήμα. Συναφώς αναφέρεται ότι οι εισπράξεις των τελών και σχετικών τόκων στο ΤΑΥ, διενεργούνται μέσω του μηχανογραφικού ΣΤΝ και στη συνέχεια καταχωρίζονται σε κατάλληλα άρθρα εσόδων, τόσο των Κεντρικών όσο και των Επαρχιακών Γραφείων Υδάτων. Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2017, διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν διενεργηθεί συμφιλιώσεις μεταξύ του ποσού του μηχανογραφικού ΣΤΝ του συνολικού ποσού του κεντρικού λογισμικού συστήματος για τα πλείστα σχετικά άρθρα εσόδων, ενώ από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας σε έξι άρθρα εσόδων (από τα 29) προέκυψαν διαφορές στα πέντε, με τη μεγαλύτερη να ξεπερνά τα €12 εκ.

Συναφώς αναφέρθηκε ότι στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το έτος 2018, ζητήθηκε από την Υπηρεσία μας όπως υποβληθούν από το ΤΑΥ συμφιλιωτικές καταστάσεις μεταξύ της συνολικής αξίας των επιμέρους άρθρων εσόδων από το μηχανογραφικό ΣΤΝ με τη συνολική αξία των συγκεντρωτικών εγγράφων στα αντίστοιχα άρθρα του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης κατά την 31.12.2018. Επιπλέον, αναφέρθηκε ότι, παρά τις επανειλημμένες παροτρύνσεις της Υπηρεσίας μας προς το Λογιστήριο του ΤΑΥ, υποβλήθηκαν μόνο συμφιλιωτικές καταστάσεις που αφορούσαν στα 19 (από τα 31) άρθρα εσόδων, πολλές από τις οποίες, όπως διαπιστώσαμε, ήταν ελλιπείς καθότι δεν καταγράφονται σε αυτές σημαντικά στοιχεία. Επιπλέον, στις πέντε περιπτώσεις (από τις 19), οι καταστάσεις δεν ήταν συμφιλιωμένες, εφόσον υπήρχαν διαφορές, οι οποίες δεν κατέστη δυνατό να δικαιολογηθούν.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης κατά τις 31.12.2018 σε σύγκριση με στοιχεία από το μηχανογραφικό ΣΤΝ που αφορούσαν στα σχετικά 31 άρθρα εσόδων, προέκυψαν διαφορές (στα 26), ενώ σε πολλές περιπτώσεις (στα 19) η διαφορά αυτή ξεπερνούσε τις €100.000, με τη μεγαλύτερη να ξεπερνά τα €12 εκ.

Επίσης επιστήθηκε η προσοχή στο γεγονός ότι το μηχανογραφικό ΣΤΝ παρέμενε «ανοιχτό», μετά τη λήξη του οικονομικού έτους, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο στο ΤΑΥ τη δυνατότητα να προβαίνει σε καταχωρίσεις συναλλαγών οποιαδήποτε στιγμή, με ημερομηνία αξίας προηγούμενων ετών. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε η περίπτωση που καταγράφεται στην παράγραφο 3.4 πιο πάνω, όπου το ΤΑΥ προέβηκε σε εξοφλήσεις τιμολογίων στο ΣΤΝ, ύψους €18 εκ. περίπου, τον Μάιο του 2018 με ημερομηνία αξίας τις 14.11.2017.

Λαμβάνοντας υπόψη αφενός την υπό αναφορά αδυναμία του μηχανογραφικού ΣΤΝ και αφετέρου το γεγονός ότι δεν διενεργούνται συστηματικά συμφιλιώσεις των εισπράξεων που παρουσιάζονται στο ΣΤΝ με τα αντίστοιχα ποσά στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης, καθώς και τη σημαντικότητα των ποσών αυτών, οι οποίες ξεπερνούν τα €70 εκ., επισημάνθηκε ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος μη διασφάλισης της πληρότητας και ορθότητας των εισπράξεων αυτών όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης αυτής, δεν είχε ληφθεί από την Υπηρεσία μας οποιαδήποτε σχετική πληροφόρηση για την οριστική επίλυση του θέματος.

4. Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης.

4.1 Δικαιώματα διατρήσεων. Το συνολικό ποσό για το πιο πάνω άρθρο ανήλθε, στις 31.12.2017, στα €231.191 και αφορούσε σε εισπράξεις έναντι δαπανών που διενήργησε το ΤΓΕ για την ανόρυξη γεωτρήσεων που γίνονται κυρίως για λογαριασμό του ΤΑΥ. Η είσπραξη του εν λόγω ποσού συνδέεται με τις διαθέσιμες πιστώσεις του ΤΑΥ για αξιοποίηση γεωτρήσεων, για ενίσχυση της ύδρευσης των κοινοτήτων.

Διενεργήθηκε έλεγχος σε Διορθωτικό Δελτίο ημερομηνίας με αξίας την 31.12.2017, το οποίο αφορούσε σε ποσό ύψους €31.770 που πιστώθηκε στο υπό αναφορά άρθρο με αντίστοιχη χρέωση του άρθρου «Βελτίωση Υδατοπρομήθειων Χωριών» του Κεφ. 12.06.05 «Επαρχιακό Γραφείο Υδάτων Λεμεσού», προς εξόφληση από το ΤΑΥ των εξόδων ανόρυξης της γεώτρησης με αριθμό 2009/63 στην Κοινότητα Λόφου της Επαρχίας Λεμεσού για σκοπούς ύδρευσης της Κοινότητας Αγίου Θεράποντα. Συναφώς αναφέρεται ότι το ΤΓΕ, με επιστολή του ημερ. 27.1.2010 απέστειλε στο ΤΑΥ αναλυτική κατάσταση εξόδων της ανόρυξης της εν λόγω γεώτρησης, τα οποία ανέρχονταν στο υπό αναφορά

ποσό, ενημερώνοντάς το ταυτόχρονα ότι αυτό θα έπρεπε να κατατεθεί στα έσοδα του ΤΓΕ (με διορθωτικό δελτίο) πριν από την έναρξη οποιουδήποτε σχεδίου αξιοποίησης της γεώτρησης και ότι, μέχρι την τακτοποίησή του ποσού, η γεώτρηση θα παρέμενε υπό την ευθύνη του ΤΓΕ.

Όπως διαπιστώθηκε, η γεώτρηση παρέμενε ανενεργή για περίοδο επτά ετών, γεγονός που προκαλεί ερωτηματικά ως προς την πραγματική ανάγκη ανόρυξής της.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως, πριν από την ανόρυξη γεωτρήσεων, το ΤΓΕ διασφαλίζει ότι το ΤΑΥ διαθέτει τις απαιτούμενες πιστώσεις, προκειμένου οι γεωτρήσεις να μην παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα αναξιοποίητες και παράλληλα να διασφαλίζεται ότι επιτυγχάνεται ο σκοπός τους, που δεν είναι άλλος από την ενίσχυση της ύδρευσης των κοινοτήτων, γεγονός το οποίο αποτελεί ευθύνη του ΤΑΥ.

Ο Διευθυντής του ΤΓΕ μάς πληροφόρησε ότι όλα τα αιτήματα για ανόρυξη κυβερνητικών γεωτρήσεων για σκοπούς ύδρευσης Κοινοτήτων εξετάζονται από την Επιτροπή Ερευνητικών Γεωτρήσεων, στην οποία εκπροσωπείται και ο Διευθυντής του ΤΑΥ και απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση τέτοιων αιτημάτων είναι η καταρχήν θετική τοποθέτηση του ΤΑΥ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το ΤΓΕ θεωρεί ότι το ΤΑΥ λαμβάνει υπόψη κατά την έκφραση των απόψεών του στην Επιτροπή τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και ότι κατά την ανάπτυξη μιας γεώτρησης απαιτείται ουσιαστικός χρόνος, αφού το ΤΑΥ προβαίνει σε μελέτη και εκπόνηση και κοστολόγηση σχεδίου αξιοποίησης της γεώτρησης, το οποίο καταθέτει ως πρόταση, συνήθως το επόμενο οικονομικό έτος, ανάλογα με τις διαθέσιμες για τον σκοπό αυτό πιστώσεις. Μας ενημέρωσε επίσης ότι θα θέσει το πιο πάνω θέμα στην επόμενη συνεδρία της Επιτροπής Ερευνητικών Γεωτρήσεων.

5. Τμήμα Μετεωρολογίας.

5.1 Διασφάλιση ορθότητας αξίας του εσόδου «Παροχή Υπηρεσιών». Οι τρεις αριθμοί αναφοράς που εξετάστηκαν συνολικού ποσού ύψους €1.093.868, αφορούσαν σε πιστώσεις στο άρθρο εσόδων «Παροχή Υπηρεσιών» και εμβάστηκαν στον Κεντρικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, από τον Οργανισμό Eurocontrol, για παροχή υπηρεσιών μετεωρολογικών δεδομένων. Η κατανομή των εισπράξεων στα διάφορα εμπλεκόμενα Τμήματα διεκπεραιώνεται από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας. Διαπιστώθηκε ότι, στα αρχεία του Λογιστηρίου του ΤΜ δεν υπήρχαν ικανοποιητικά υποστηρικτικά στοιχεία όσον αφορά στην τεκμηρίωση της ορθότητας της αξίας του εσόδου που κατανεμήθηκε στο Τμήμα.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το Τμήμα διασφαλίζει την ορθότητα της αξίας των εσόδων που εισπράττονται, καθώς επίσης να τηρείται ενήμερο με το πλαίσιο των διατάξεων, διαδικασιών και με τον τρόπο υπολογισμού του υπό αναφορά εσόδου.

Ο Διευθυντής του ΤΜ μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα είναι πάροχος υπηρεσιών αεροναυτιλίας στην περιοχή ελέγχου πτήσεων Λευκωσίας, η παροχή και ποιότητα των οποίων διέπεται από Εγγυημένο Επίπεδο Παροχής Υπηρεσιών (Service Level Agreement) που υπογράφηκε από τα Τμήματα Πολιτικής Αεροπορίας και Μετεωρολογίας και ελέγχονται από την Εθνική Εποπτική Αρχή. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, πιστώνει το υπό αναφορά άρθρο εσόδων του ΤΜ σύμφωνα με την κατάσταση «Actual Eurocontrol Revenue 2017», την οποία και προωθεί στο τελευταίο, καθώς επίσης ότι η εν λόγω κατάσταση θεωρείται επαρκής απόδειξη πληρωμής της υπολογισθείσας ανάκτησης.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί την άποψή της επί του θέματος, εφόσον η υπό αναφορά κατάσταση δεν είναι επαρκής υποστηρικτικό στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθότητας του ύψους του εσόδου.

6. Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.

6.1 Ερευνητικά προγράμματα υπό τον συντονισμό του ΙΓΕ. Το ΙΓΕ συμμετείχε ως ανάδοχος φορέας (συντονιστής) στο ερευνητικό πρόγραμμα «Παραγωγή βιοκαυσίμων από μικροφύκη σε επιλεγμένες περιοχές της Μεσογείου - MED-ALGAE» που ολοκληρώθηκε το 2015 και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης ENPI Med. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν επίσης άλλοι 12 συνεργαζόμενοι φορείς/εταίροι από διάφορες χώρες.

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου «Med-algae» απέστειλε στο ΙΓΕ τον Μάιο του 2017, το ποσό των €492.256, το οποίο αντιπροσώπευε την τελική πληρωμή για το Έργο, το οποίο πιστώθηκε στον γενικό λογαριασμό καταθέσεων του Τμήματος στις 26.5.2017. Σύμφωνα με τον πίνακα κατανομής της τελευταίας δόσης του Έργου, από το πιο πάνω ποσό, στο ΙΓΕ αναλογούσε ποσό ύψους €145.358, ενώ δύο εταίροι, ο ένας από την Αίγυπτο και ο άλλος από τη Σαρδηνία, όφειλαν να επιστρέψουν ποσά ύψους €44.827 και €775, αντίστοιχα, τα οποία προέκυψαν από έξοδα που κρίθηκαν ως μη επιλέξιμα. Τον Ιούνιο του 2017 το ΙΓΕ κατέβαλε στους υπόλοιπους δέκα εταίρους τα σχετικά ποσά που τους αναλογούσαν και παράλληλα πίστωσε με Διορθωτικό Δελτίο στο άρθρο εσόδων του Ινστιτούτου 01.756 «Διάφορα Προγράμματα», ποσό ύψους €99.756, το οποίο αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του ποσού των €145.358 που αναλογούσε στο ΙΓΕ και του ποσού των €45.602 που έπρεπε να επιστραφεί από τους υπό αναφορά δύο εταίρους. Διαπιστώθηκε ότι, οι όποιες προσπάθειες του ΙΓΕ και της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΕΠΣΑ) για ανάκτηση του πιο πάνω ποσού απέβησαν άκαρπες, με αποτέλεσμα, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας η ανάκτηση του πιο πάνω ποσού να εκκρεμεί. Επισημάνθηκε ότι το κόστος για τις μη επιλέξιμες δαπάνες των άλλων εταίρων του προγράμματος επιβάρυνε τη Δημοκρατία.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ειδική Έκθεση αρ. ΙΓΕ/01/2017 της Υπηρεσίας μας, το πιο πάνω γεγονός αποτελεί ένδειξη αδυναμιών στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που συνεπάγει κίνδυνο απώλειας εσόδων. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι το ποσό που δεν ανακτήθηκε από τους υπό αναφορά εταίρους δεν είχε περιληφθεί στην Έκθεση καθυστερημένων εσόδων του ΙΓΕ για το έτος που έληξε στις 31.12.2017.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως το ΙΓΕ, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, να καταβάλει εκ νέου προσπάθειες, προκειμένου το υπό αναφορά ποσό να ανακτηθεί το συντομότερο δυνατό. Επιπλέον, υποδείχθηκε ότι θα πρέπει το ποσό αυτό να περιληφθεί στην Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων του ΙΓΕ, εφόσον η ανάκτησή του παραμένει σε εκκρεμότητα.

Η Διευθύντρια του ΙΓΕ μάς πληροφόρησε ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, ως αρμόδια Υπηρεσία για το εν λόγω Πρόγραμμα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, όσον αφορά στη σύστασή μας για συμπερίληψη του εν λόγω ποσού στην Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων, θα υπάρξει συμμόρφωση.

7. Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών.

7.1 Αγορά αλιευτικού εξοπλισμού. Ο αριθμός αναφοράς πληρωμής ημερ. 8.12.2017, για ποσό ύψους €569.900, επιβάρυνε το πιο πάνω άρθρο και αφορούσε στην εξόφληση τιμολογίου για αγορά τριών περιπολικών σκαφών για τον έλεγχο της αλιείας, στο πλαίσιο

της Σύμβασης αρ. 25/2016 (Προσφορά αρ. 25/2016). Παρατηρήθηκε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 των Γενικών Όρων της πιο πάνω σύμβασης, ο Ανάδοχος ήταν υποχρεωμένος να προσκομίσει στην Αναθέτουσα Αρχή Εγγύηση Καλής Λειτουργίας, πριν την επιστροφή της Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης, η οποία θα κάλυπτε το 3% της συμβατικής τιμής και θα επιστρεφόταν στον Ανάδοχο 30 ημέρες μετά τη λήξη των συμβατικών του υποχρεώσεων, ενώ θα κατέπιπτε αυτοδικαίως υπέρ της Αναθέτουσας Αρχής, σε περίπτωση αδυναμίας του Αναδόχου να εκπληρώσει τις απορρέουσες από τη σύμβαση υποχρεώσεις του κατά την περίοδο αυτή. Ωστόσο, στα περιεχόμενα υποδειγμάτων των εντύπων, όσον αφορούσε στο Υπόδειγμα Εγγυητικής Επιστολής Καλής Λειτουργίας σημειώθηκε ότι «Δεν εφαρμόζεται». Επιπλέον, στον όρο 13 «Περίοδος Ευθύνης (Εγγύηση)» των Όρων Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές των εγγράφων της προσφοράς, προβλεπόταν η παράδοση έγγραφης βεβαίωσης από τον προσφοροδότη ότι η περίοδος ευθύνης θα είναι τουλάχιστο δύο χρόνια για τις μηχανές και τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τουλάχιστο πέντε χρόνια για το σκάφος και τα μπαλόνια από την ημέρα παράδοσης/παραλαβής των σκαφών.

Η τότε Πρώτη Λογίστρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, με ηλεκτρονικό μήνυμά της ημερ. 1.12.2017, ενημέρωσε την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) ότι ο Ανάδοχος δεν είχε προσκομίσει Εγγύηση Καλής Λειτουργίας, αλλά warranty declaration και ζήτησε όπως πληροφορηθεί κατά πόσον το άρθρο 6 των Γενικών Όρων της προσφοράς δεν θα εφαρμοστεί και ότι είναι αποδεκτό το warranty declaration. Η ΑΑΔΣ με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 7.12.2017, την ενημέρωσε ότι η Αναθέτουσα Αρχή παράλειψε να κάνει χρήση του άρθρου «Λοιπές Ρυθμίσεις» στη Σύμβαση προκειμένου να αναφέρει ότι το άρθρο 6 των Γενικών Όρων δεν ήταν σε ισχύ, και ως εκ τούτου, η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορούσε να υποχρεώσει τον Ανάδοχο να προσκομίσει Εγγύηση Καλής Λειτουργίας, παρά μόνο έγγραφη βεβαίωση για εγγύηση.

Όπως προκύπτει, η παράλειψη της Αρμόδιας Αρχής να κάνει χρήση του πιο πάνω άρθρου των Γενικών Όρων της Προσφοράς, δημιούργησε σύγχυση ως προς τα αποδεκτά έγγραφα εγγύησης και ταυτόχρονα καθυστέρηση στη διενέργεια της πληρωμής, αφού, ενώ το τιμολόγιο παραλήφθηκε στις 20.10.2017, πληρώθηκε στις 8.12.2017.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως τα έγγραφα των διαγωνισμών ετοιμάζονται με προσοχή, προκειμένου να μην δημιουργούνται αμφιβολίες ως προς την εκτέλεση των συμβάσεων που συνάπτονται, καθώς επίσης και να επιτυγχάνεται η έγκαιρη πληρωμή των τιμολογίων, εντός των πλαισίων που ορίζει ο περί της Καταπολέμησης των Καθυστερημένων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές Νόμος του 2012 (Ν.123(Ι)/2012).

Η Διευθύντρια του ΤΑΘΕ συμφώνησε με τη σύστασή μας.

8. Τμήμα Περιβάλλοντος.

8.1 Παροχή υπηρεσιών συμβούλου για διαμόρφωση και προγραμματισμό Προγράμματος Δράσης για περιοχές Natura 2000 (Διαγωνισμός αρ. ΤΠ 8/2016). Η σύμβαση για παροχή υπηρεσιών συμβούλου για διαμόρφωση και προγραμματισμό Προγράμματος Δράσης για περιοχές Natura 2000, συμβατικής αξίας €58.750, πλέον ΦΠΑ, συνομολογήθηκε στις 21.10.2016, μεταξύ του ΤΠ και συγκεκριμένης κοινοπραξίας. Η σύμβαση τέθηκε σε ισχύ από τη στιγμή της υπογραφής της και η ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης του αντικείμενου της ορίστηκε η 31.10.2016, με διάρκεια εκτέλεσης εννέα μήνες από την ημερομηνία αυτή. Σύμφωνα με τη συμφωνία, αυτή θα έπαυε να ισχύει με την οριστική παραλαβή όλων των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονταν στο αντικείμενό της, ως εξής:

Παραδοτέα	Χρόνος παράδοσης	Συμβατική ημερομηνία παράδοσης
Έκθεση έναρξης Έργου	Δύο βδομάδες μετά την υπογραφή της σύμβασης	14.11.2016
Ενδιάμεση Έκθεση προόδου	Πέντε μήνες μετά την υπογραφή της Σύμβασης	21.3.2017
Έκθεση ολοκλήρωσης	Εννέα μήνες μετά την υπογραφή της Σύμβασης	21.7.2017

Επιπλέον, προβλεπόταν η πληρωμή προκαταβολής ίσης με το 20% της συμβατικής αξίας, με την προσκόμιση, από τον Ανάδοχο, ισόποσης εγγύησης προκαταβολής, η πληρωμή πρώτης δόσης ίσης με το 40% της συμβατικής αξίας μετά την έγκριση της Ενδιάμεσης Έκθεσης προόδου, νοουμένου ότι παραλήφθηκαν όλα τα παραδοτέα, που σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, έπρεπε να υποβληθούν πριν τη συγκεκριμένη έκθεση και η πληρωμή του υπόλοιπου 40% της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Προκαταβολή. Παρόλο ότι ο Ανάδοχος δεν προσκόμισε εγγύηση προκαταβολής, ο Διευθυντής του ΤΠ ενέκρινε, στις 20.12.2016, την πληρωμή προκαταβολής ίσης με το 20% της συμβατικής αξίας (€11.750 πλέον ΦΠΑ ή €13.982,50 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), η οποία καταβλήθηκε στον Ανάδοχο στις 22.12.2016. Συναφώς αναφέρθηκε ότι, η Συντονίστρια της Σύμβασης, στο σχετικό σημείωμά της ημερ. 20.12.2016 με το οποίο εισηγήθηκε, στον Διευθυντή, την πληρωμή της προκαταβολής, κατέγραψε χειρόγραφα, ότι η χορήγηση της προκαταβολής θα καταβαλλόταν με την έγκριση της «1ης Ενδιάμεσης Έκθεσης», εισηγήση σαφώς αντίθετη με το άρθρο 7 «Προϋποθέσεις και διαδικασία πληρωμής» της σύμβασης στο οποίο δεν προβλεπόταν η παράδοση «1ης Ενδιάμεσης Έκθεσης», αλλά η παράδοση μιας «Ενδιάμεσης Έκθεσης προόδου». Επισημάνθηκε ότι, στο σχετικό τιμολόγιο ημερ. 20.12.2016 αναφέρεται ότι το σχετικό ποσό αφορούσε σε 20% προκαταβολή, ενώ δεν γίνεται καμιά αναφορά σε πληρωμή έναντι παράδοσης «1ης Ενδιάμεσης Έκθεσης».

Επιπλέον, στις 20.6.2017, δηλαδή μετά την παρέλευση έξι μηνών από την καταβολή της προκαταβολής, το ΤΠ, με επιστολή του, υπέβαλε αίτημα στην ΚΕΑΑ για αλλαγή του χρόνου πληρωμής προκαταβολής στο τέλος της σύμβασης, μετά την έγκριση της ολοκλήρωσής της και στη συνέχεια κατά τη συνεδρία της στις 5.7.2017, η ΚΕΑΑ ενέκρινε το υπό αναφορά αίτημα.

Εκφράστηκε η άποψη ότι, το ΤΠ, με την επιστολή του ημερ. 20.6.2017 φαίνεται να παραπλάνησε την ΚΕΑΑ, αφού ζήτησε την έγκριση μη παραχώρησης προκαταβολής, παρόλο που αυτή είχε ήδη καταβληθεί έξι μήνες προηγουμένως.

(β) Ενδιάμεση Έκθεση προόδου. Ο Ανάδοχος δεν παρέδωσε την «Ενδιάμεση Έκθεση προόδου» εντός του συμβατικού χρόνου (δηλαδή στις 21.3.2017), αλλά, με επιστολή του ημερ. 11.4.2017, ζήτησε χρονική μεταβολή της παράδοσής της έως την 21.5.2017, χωρίς να επηρεάζεται η συνολική διάρκεια του έργου. Η Συντονίστρια της Σύμβασης, σε σημείωμά της ημερ. 28.4.2017 προς την ΤΕΑΑ, ζήτησε την εξέταση του υπό αναφορά αιτήματος του Αναδόχου, το οποίο εγκρίθηκε στις 15.5.2017. Όπως διαπιστώθηκε, παρόλο ότι, σύμφωνα με τον όρο 5 «Ημερομηνία έναρξης και διάρκεια της σύμβασης» της Σύμβασης, η υλοποίηση των κατά περίπτωση απαιτούμενων εργασιών και η παράδοση των επιμέρους παραδοτέων της σύμβασης από τον Ανάδοχο είναι δυνατό να μεταβάλλεται

χρονικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες, μετά από κοινή συμφωνία και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται η συνολική περίοδος εκτέλεσης του Αντικειμένου της Σύμβασης, παρατηρήθηκε καθυστέρηση από μέρος του Ανάδοχου στην υποβολή του σχετικού αιτήματος, αφού αυτό υποβλήθηκε μετά το πέρας του συμβατικού χρόνου παράδοσης της «Ενδιάμεσης Έκθεσης προόδου».

Στις 7.6.2017 ο Διευθυντής του ΤΠ ενέκρινε την πληρωμή Ενδιάμεσης Έκθεσης ποσοστού ύψους 20% της συμβατικής αξίας (€11.750 πλέον ΦΠΑ ή €13.982,50 συμπεριλαμβανόμενου του ΦΠΑ), το οποίο καταβλήθηκε στις 11.8.2017. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με σχετικό σημείωμα της Συντονίστριας της Σύμβασης ημερ. 7.6.2017, «Η πληρωμή αυτή συμπληρώνει το 40% της Συμβατικής Αξίας, αφού ποσοστό 20% έχει ήδη χορηγηθεί με την υποβολή της Προκαταρκτικής Ενδιάμεσης Έκθεσης που κατατέθηκε τον Δεκέμβριο του 2016».

(γ) Εγγύηση πιστής εκτέλεσης. Στις 14.10.2016 εκδόθηκε από εμπορική τράπεζα εγγυητική επιστολή ως εγγύηση πιστής εκτέλεσης της Σύμβασης, για ποσό ύψους €5.875 (10% επί της συμβατικής αξίας), με ημερομηνία λήξης την 31.8.2017. Όπως απορρέει από το άρθρο 5 «Ημερομηνία έναρξης και διάρκεια εκτέλεσης» της Σύμβασης, αυτή θα έπαιε να ισχύει με την οριστική παραλαβή από το ΤΠ όλων των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων και όχι με την παράδοσή τους. Η Συντονίστρια της Σύμβασης, με σημείωμά της ημερ. 27.10.2017, προς τον Διευθυντή ΤΠ, ανέφερε ότι το τελικό παραδοτέο παραλήφθηκε στις 31.7.2017 και εισηγήθηκε την πληρωμή του υπόλοιπου 60% του συμβατικού ποσού (€35.250 πλέον ΦΠΑ ή €41.947,50 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), το οποίο καταβλήθηκε στις 22.11.2017. Όπως πληροφορηθήκαμε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 9.7.2018, από τη Συντονίστρια της Σύμβασης, στις 4.9.2017, το ΤΠ απέστειλε σχόλια επί της Τελικής Έκθεσης, τα οποία ο Ανάδοχος υιοθέτησε και στις 30.9.2017 παρέδωσε αναθεωρημένη Τελική Έκθεση. Το σχετικό τιμολόγιο εκδόθηκε στις 27.10.2017 και το ποσό πληρώθηκε στις 22.11.2017.

Όπως διαπιστώθηκε από τα πιο πάνω, η εγγύηση πιστής εκτέλεσης αφέθηκε να λήξει στις 31.8.2017 πριν την οριστική παραλαβή της Τελικής Έκθεσης, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωσή της.

Επισημάνθηκε ότι, ουσιώδεις όροι της σύμβασης τροποποιήθηκαν κατά την εκτέλεσή της (πληρωμή προκαταβολής χωρίς την παραλαβή εγγύησης προκαταβολής και πληρωμή για έναντι της «1^{ης} ενδιάμεσης έκθεσης», χωρίς αυτό να προβλέπεται και λήξη της εγγύησης πιστής εκτέλεσης πριν την οριστική παραλαβή) και εκ πρώτης όψεως, όπως περιγράφεται πιο πάνω, ενδέχεται το ΤΠ να προσπάθησε να παραπλανήσει την ΚΕΑΑ.

Σύσταση: Έγινε εισήγηση όπως κατά την υλοποίηση των συμβάσεων διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους σχετικούς όρους και τη νομοθεσία, καθώς και να αποφεύγονται ενέργειες που ενδεχομένως να πλήττουν το κύρος του Τμήματος.

Επιστήθηκε επίσης η προσοχή του Τμήματος σε αδυναμίες στην παρακολούθηση των εγγυητικών, εύρημα που διαπιστώθηκε και στο πλαίσιο ελέγχου της Υπηρεσίας μας με θέμα τη «Διαχείριση αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού», στον οποίο έγινε εισήγηση για λήψη μέτρων για διασφάλιση της έγκαιρης ανανέωσης των εγγυητικών.

Ο Διευθυντής του ΤΠ μάς πληροφόρησε ότι δεδομένου ότι ο Ανάδοχος ξεκίνησε αμέσως την υλοποίηση της σύμβασης, προσκόμισε περί τα τέλη Δεκεμβρίου του 2016 τιμολόγιο ύψους 20% της συμβατικής αξίας με την ολοκλήρωση μέρους των παραδοτέων. Μας ανέφερε επίσης ότι, λόγω της επικρατούσας αντίληψης ότι έπρεπε η πρώτη δόση να πληρωθεί πριν το τέλος του έτους για λόγους απορρόφησης των πιστώσεων του

Προϋπολογισμού του έτους, έγινε διάσπαση της ενδιάμεσης δόσης σε δύο δόσεις μικρότερης αξίας, προκειμένου ο Ανάδοχος να καλύψει μέρος των δαπανών του, και ότι εκ παραδρομής καταγράφηκε στο τιμολόγιο ότι αυτό αφορούσε σε προκαταβολή και όχι τιμολόγηση για την «1^η Ενδιάμεση Έκθεση». Όσον αφορά στην παρατήρησή μας για τη λήξη της εγγύησης πιστής εκτέλεσης, συμφώνησε ότι αυτή αφέθηκε να λήξει εκ παραδρομής, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωσή της, καθώς και ότι το Τμήμα υιοθέτησε τη σύσταση της Υπηρεσία μας και έχει ήδη επικαιροποιήσει/αναβαθμίσει το σχετικό μητρώο, ούτως ώστε να ξεπεραστεί η οποιαδήποτε αδυναμία υπήρχε στην παρακολούθησή των εγγυητικών.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις απόψεις της επί των υπό αναφορά θεμάτων. Λόγω της σοβαρότητας των πιο πάνω ευρημάτων, ζητήθηκε τόσο από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΑΑΠ όσο και από τη Γενική Λογίστρια η διερεύνηση του θέματος. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ΓΑΑΠ μάς πληροφόρησε ότι, από σχετική διερεύνηση, διαπιστώθηκε ότι υπήρξαν παραλείψεις κατά την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης, χωρίς ωστόσο να επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στο Κράτος, εφόσον η σύμβαση ολοκληρώθηκε με επιτυχία. Επίσης, η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι, μετά από διερεύνηση, δεν προέκυψε ότι ο Λειτουργός του Γενικού Λογιστηρίου ενήργησε με τρόπο που να συνιστά παράπτωμα, καθώς επίσης ότι έγιναν σχετικές συστάσεις.